KNJIGOVODSTVO

ZA

ŠEGRTSKE ŠKOLE

NEDOSTAJU STRANICE

KNJIGOVODSTVO

ZA

ŠEGRTSKE ŠKOLE.

PRIREDIO

OTON BOŠNJAK.

Naredbom vis. kr. zemaljske vlade, odjela za bogoštovje i nastavu, od 27. travnja 1891. br. 4487. **obligatno** uvedeno u ovozemaljske šegrtske škole.

Ciena 75 novčića.

TISAK I NAKLADA KNJIŽARE LAV. HARTMANA (KUGLI i DEUTSCH),

Zagreb. Ilica broj 2.

Pripomena.

Ovom knjižicom želim, da se odužim potrebi naših šegrtskih škola, za koje su prikladno složene učevne knjige isto tako nuždne, kao i za druge učevne zavode. Njom prikazujem u što kraćem, ali opet stvarno izcrpljenom obliku, obrtno knjigovodstvo, kao što su ga izradili za šegrtske škole u Njemačkoj i Austriji: G. Fromm, W. Fuchs, J. Gruber, A. Heilig, M. Katz i dr., — a pridodajem mu kao posebni odsjek nekoliko primjera iz trg. prakse.

Tokom razlaganja knjigovodstvene nauke usvojio sam razdielenje, kako ga je prikazao Johann Gruber u svom dielcu: „Die gewerbliche Buchführung", koje je moći naći u sbirci učevnih knjiga za austrijske obrtne škole, tiskane na poticanje i pomoću podpore c. i kr. ministarstva za bogoštovje i nastavu u Beču.

Kod teorijskih razlaganja izbjegavao sam sva suvišna tumačenja o naucih, koje su na pomoć knjigovodstva, jer sam imao na pameti, da upoznam šegrte samo sa naukom knjigovodstva i da njihovu pozornost svratim lih na ovaj predmet.

Da usavršim teorijska razlaganja, to sam se pobrinuo takodjer i za malenu sbirku primjera, jednomjesečnih poslovnih dogodjaja raznih obrtnih i trgovačkih grana, koji se imadu izraditi sa šegrti pod nadzorom učitelja. U svrhu pismenog izradjivanja trgovačkih primjera, priredio sam takodjer uzorke, k tomu nuždnih poslovnih knjiga, kojim je sadržaj udešen za rješenje ovih primjera.

Tim predajem ovu knjižicu javnosti sa iskrenom željom, da služi na korist i obrazovanje obrtničkoga stališa naše domovine.

U Zemunu, mjeseca svibnja 1890.

Oton Bošnjak.

I. Odsjek.

Nauka knjigovodstva.

A. Uvod.

Ako je trgovac zakonito obvezan, da vodi trgovačke knjige, to se obrtniku preporučuje, da si priredi poslovne knjige, u koje će bilježiti dogodjaje svog obrta.

Mnogi obrtnici bilježe u svom interesu koješta, nastoje da poredaju svoje bilježke i da ih slože što preglednije, pa ipak ne možemo njihov postupak zvati knjigovodstvom, jer ovim bilježkama nedostaju nuždna svojstva trgovačkih knjiga. Poredanja i slog zapisaka treba da odgovaraju nekom knjigovodstvenom sustavu, koji knjiženju podaje javan i pravan značaj. Svakomu će naime obrtniku, koji je odlučio knjižiti poslovne dogodjaje, biti do toga, da mu državni zakoni zaštite bilježenja proti osvadi; — zakon pako štiti samo onakovo knjigovodstvo, koje je u redu vodjeno i po kojem je moći prosuditi valjano prometno stanje obrta. Obrtnik, koji vodi knjige, izrazuje time, da mu je stalo do reda i priključuje se k izobraženim članovom obrtnog stališa.

Ne treba obrtniku knjigovodstvo vrlo složeno, već što lakše provedljivo, jer su poslovi, koje on izvršuje, takodjer jednostavniji i manje izmjeniti od trgovačkih poslova.

Prema tome će najsgodnije biti, da obrtnik vodi knjige po pravilih prostoga (jednostavnoga, einfache) knjigovodstva, a to ne poradi toga, što bi tko mislio, da dvojno (dvostavno, doppelt) knjigovodstvo nije za obrtnika, — već iz uzroka toga, da ne trati odviše vremena složenim, dvojnim knjigovodstvom, kad može, da postigne svoju svrhu lakšim načinom.

Obrtniku treba nauka knjigovodstva, da se upozna sa nuždnimi svojstvi poslovnih knjiga, pomoću kojih da će moći pre-

gledno i poredano prikazati stanje svoje imovine i promjene, što se dogadjaju s tom imovinom tečajem poslovanja.

Obrtni poslovni dogodjaji slični su kao i trgovački čas kupnja, čas prodaja, s tom razlikom, da obrtnik kupuje surovo tvorivo, a prodaje izradjenu robu, dočim trgovac prodaje obično robu u istom obliku, kako ju je kupio.

Da kupnju i prodaju robe izrazimo u knjigah poredanimi i skladnimi bilježkami, nuždno je pamtiti ovo knjigovodstveno načelo:

Kupac prima robu od prodavaoca i dužan je, da mu plati vriednost njezinu; prodavalac daje robu kupcu i potražuje od njega vriednost njezinu.

Odatle izvodimo za kupca ime dužnika, a za prodavaoca ime vjerovnika.

U onaj čas, kada dužnik uzvrati vjerovniku vriednost robe, mienja se njihov medjusobni računski odnošaj, te prijašnji vjerovnik postaje dužnikom, a prijašnji dužnik biva vjerovnikom za uzvratu, a mi kažemo, da su se njih dvojica izravnali.

Kod kupca nastat će kupnjom primitak robe po množini, a kod prodavaoca uslied prodaje izdatak robe po množini.

Rieči duguje i potražuje odnosno primitak i izdatak, geslo su svakoga knjiženja, a rabimo ih dvojako.

Primitkom i izdatkom označujemo promjene, koje se sbivaju sa množinom robe, kad je kupujemo i prodajemo; dugovanjem i potraživanjem pako predočujemo naš računski odnošaj spram osoba, s kojimi sklopismo posao.

Poslovne dogodjaje možemo da knjižimo slogom pripoviedajućim ili računskim.

Kad bilježimo poslovne dogodjaje riečmi, opisujući naprosto što se dogadja i kad te opise mećemo vremenom porednjom jedan pod drugi, onda smo zabilježili dogodjaj slogom pripoviedajućim. Kada pako dugovanja i potraživanja osoba (primitak i izdatak kod robe) zapisujemo poradi boljega pregleda, ne jedno pod drugo, već podieljeno, na dvie suprot ležeće strane otvorene knjige, onda kažemo, da smo knjižili slogom računskim ili na oblik računa (konta).

Knjigovodstveni račun ili konto zaprema dakle dvie suprotne strane, otvorene poslovne knjige. Na lievu stranu bilježimo sve do-

godjaje, uslied kojih se povećaje primitak, odnosno dug, a na desnu stranu zapisujemo sve dogodjaje, po kojih se povećaje izdatak, odnosno tražbina. Ako sravnimo primitak sa izdatkom, a dugovanje sa potraživanjem, koje smo zabilježili na jednom računu, to dobivamo razliku, koju zovemo zalihom (množina robe na stovarištu), kad vodimo račun o množinah; saldom, izravnanjem ili ostatkom pako, kada račun prikazuje odnošaje spram osoba.

Ako bilježimo zalihu, odnosno saldo, poradi izravnanja računa, na manju sbrojevnu stranu i ako ovako izravnate brojeve podcrtamo na obje strane u istom pravcu, onda smo račun zaključili.

Prienosom zalihe, odnosno salda, u račun budućeg poslovnog roka, otvaramo novi račun.

Bilježke po strani poslovne knjige (slogom pripoviedajućim).

1. str. **Mjesec . . . . god. . . .**

		for.	nč.
1.	Kupio sam kod Milivoja Barišića robe za .... a platio sam mu na račun gotovih for. 25.—.	55	25
2.	Primio sam na današnjoj ponudbenoj razpravi kod gradskoga poglavarstva zidarske radnje kod gradnje biljinjaka za ...	350	—
	. . . .		
10.	Pogodio sam u tvornici opeka I. M. Grahovca, ovdje, dobavu opeka duljina . . . cm., širina . . . cm., visina . . . cm., kom. . . . . . . po . . . . za	150	—
	. . . .		
	. . . .		
25.	Najmio sam danas 5 radnika		
	. . . .		
20.	Platio sam za vapno, piesak itd.	20	75

Bilježke širinom lista otvorene poslovne knjige (na oblik računa).

1. str. **Duguje** *) **Gosp. Ivan Krstić, trgovac ovdje.** **Potražuje** str. 1.

			for.	nč.				for.	nč.
Siečanj	10.	za izradjeni dućanski namještaj od mekana drveta:			Siečanj	20.	za plaćenih mi...............	300	—
		toliko . . . tezga			Ožujak	1.	„ „ „...............	200	—
		toliko . . . polica			Lipanj	1.	„ „ „...............	50	—
		toliko . . . sanduka itd.	575	25	„	30.	saldo (ostatak)...............	50	65
„	12.	za ličenje ovih predmeta......	20	40					
Veljača	15.	za popravak ovih predmeta....	5	—					
			600	65				600	65
Srpanj	1.	Prenos salda................	50	65					

* U nekih krajevih Hrvatske i Slavonije rabe se mjesto rieči „duguje i potražuje“, rieči „prima i daje“. Ja sam, da se složim sa srpskimi pisci, prihvatio prve dvie rieči, pošto su ove usvojile izključivu praktičnu porabu u krajevih, koji su odmah počeli voditi knjige u narodnom jeziku.

KNJIGE BLAGAJNE.

1 **Primitak** — Ožujak 1889. — **Izdatak** 2

			for.	nč.
1.		Saldo prošloga mjeseca	487	70
3.	1.	Primio od F. Ferkovića na račun izradjenih predmeta	100	—
5.		Prodao pisaći stol od tvrda drveta	45	-
10.		Prodao stol sa mramornom pločom	85	75
17.		Primio za dogotovljene radnje od V. Markova	150	—
25.		Prodao izradjene robe za	35	25
27.		Primio od Steve Radojčića za dogotovljene popravke na kući	172	—
			1.075	70

			for.	nč.
1.		Platio za kućevnu potrebu	80	—
		„ kalfama za prošlu sedmicu	54	—
5.	2.	„ Gjuri Radovaniću na račun	200	—
7.		„ kalfama za prošlu sedmicu	58	—
		Kupio orudja za	22	40
13.		„ drva i ugljena za	48	50
		Platio kalfama za prošlu sedmicu	53	—
20.		„ poreza i nameta	15	35
„		„ kalfama za prošlu sedmicu	55	—
26.		„ „ „ „ „	56	75
29.		Kupio materijala za	180	—
30.		Platio račun „Narodnih Novinah“ za oglase	8	50
„		„ danas dospjeli akcept	100	—
31.		Saldo	144	20
			1.075	70

1 **Primitak** — Travanj 1889. — **Izdatak** 2

			for.	nč.
1.		Prenos salda	144	20

Knjiga blagajne vodjena po stranah

1 **Ožujak 1889.**

			Primitak		Izdatak	
			for.	nč.	for.	nč.
1.		Saldo prijašnjega mjeseca	487	70		
„		Platio za kućevnu potrebu			80	—
„		„ kalfama za prošlu sedmicu			54	—
3.	1.	Primio od F. Ferkovića na račun izradjenih predmeta	100	—		
5.		Prodao pisaći stol od tvrda drveta	45	—		
„	2.	Platio Gjuri Radanoviću na račun			200	—
7.		Platio kalfama za prošlu sedmicu			58	—
		Kupio orudja za			22	40
10.		Prodao stol sa mramornom pločom za	85	75		
13.		Kupio drva i ugljena za			48	50
		Platio kalfama za prošlu sedmicu			53	—
17.		Primio za dogotovljene radnje od V. Markova	150	—		
20.		Platio poreza i nameta			15	35
„		Platio kalfama za prošlu sedmicu			55	—
25.		Prodao izradjene robe za	35	25		
26.		Platio kalfama za prošlu sedmicu			56	75
27.		Primio od Steve Radojčića za dogotovljene popravke na kući	172	—		
29.		Kupio materijala za			180	—
30.		Platio račun „Nar. Nov.“ za oglase			8	50
„		Platio danas dospjeli akcept			100	—
31.		Saldo			144	20
			1.075	70	1.075	70

2 **Travanj 1889.**

			Primitak		Izdatak	
1.		Prenos salda	144	20		

3. Dnevnik.

U tu knjigu bilježimo dvie vrsti obavljenih poslova:

Poslove vjeresije, kada kupujemo i prodajemo robu, bez istodobne uzvrate vriednosti.

Poslove zamjene, kada primamo i dajemo robu u zamjenu za mjenicu ili za drugi predmet jednake vriednosti, samo da nije gotov novac.

Poslove vjeresije, koji su podjedno poslovi gotovine, ne bilježimo u dnevnik, već u knjigu blagajne.

Dnevnik vodimo pripoviedajućim slogom, t. j. u nj bilježimo poslovne dogodjaje po stranah knjige jedan pod drugi, vremenim redom.

Opis poslova vjeresije počinjemo uviek imenom osobe i njezinim obitavalištem, sa oznakom računskog odnošaja. Dugovni odnošaj osobe označujemo sa riečju duguje, a potražni odnošaj osobe sa riečju potražuje.

Pošto nam je do toga, da strogo razlučimo poslove vjeresije od poslova zamjene, to ne počinjemo opis potonjih imenom osobe i ne označujemo računski odnošaj osobe (jer je taj odnošaj izravnan s jednakimi vriednostmi), već opisujemo na prosto dogodjaj.

Evo primjera poslova vjeresije i zamjene:

1. Prodali smo Milanu Bašiću, ovdje, stol od hrastovine, na vjeresiju od 2 mjeseca za 28 for.
2. Kupujemo od Franje Dolenca u Kostajnici, dasaka od orahovine za 200 for. — Za ovu svotu prihvatismo i predasmo mu mjenicu dospjelu iza 3 mjeseca.

Prvi je primjer posao vjeresije, s toga knjižimo dogodjaj u dnevnik ovako:

„*Milan Bašić, ovdje* *duguje*
za stol od hrastovine . . . . . for. 28.—
Vriednost dospj. iza 2 mjeseca“.

Kada Bašić, iza 2 mjeseca, plati for. 28.—, zabilježit ćemo izplatu u knjigu blagajne, a podjedno označit tu izplatu na njegovu

računu u glavnoj knjizi. Ovakovim knjiženjem prikazujemo, da je računski odnošaj izravnan.

Kod bilježaka ovakova oblika razlikujemo: s t a v k u t. j. ime i obitavalište osobe, sa oznakom računskog odnošaja i o p i s ili kratko, ali razumljivo obilježenje poslovnoga dogodjaja.

Drugi je primjer posao zamjene, jer smo za vriednost drva dali vriednost mjenice, koju ćemo istina platiti tekar iza 3 mjeseca, ali s njom smo se mjenbeno obvezali, da ćemo platiti, a u trgovačkom svietu vriedi po poštenoj tvrdki prihvaćena mjenica kao gotov novac; zato držimo, da je računski odnošaj, koji je nastao poslom zamjene izravnan. — Taj ćemo dogodjaj knjižiti u dnevnik ovako:

„*Kupili smo od F. Dolenca u Kostajnici*:

dasaka od orahovine za : . . . . . for. 200.—

te izravnasmo račun mjeničnim prihvatom, koji je plativ iza 3 mjeseca“.

Kada nam Dolenec ili druga osoba predloži mjenicu iza 3 mjeseca na izplatu, to ćemo je platiti i zabilježit ćemo izplatu u knjigu blagajne bez ikakove oznake računskog odnošaja.

Bilježke su dakle dvovrstne: p o d p u n e i n e p o d p u n e. Podpune su kod poslova vjeresije, jer je bilježka složena od s t a v k e i o p i s a; nepodpune su kod poslova zamjene, gdje je bilježka na prosto o p i s dogodjaja.

Bilježke u dnevniku razstavljamo jednu od druge crtom po širini opisnoga stupca.

ovdje. **Potražuje** 1

				for.	nč.
Ožujak	3.	za odplaćenih u gotovom	bl 1	100	—
„	15.	za moju mjenicu na njega	d 1	500	—
				600	—

ovdje. **Potražuje** 2

				fvr.	nč.
Ožujak	5.	za prodani mi materijal.	d 1	500	—
				500	—

ovdje. **Potražuje** 3

ovdje. **Potražuju** 4

Kazalo.

5. Sporedne knjige.

Osim temeljnih poslovnih knjiga vodit ćemo u obrtnoj i trgovačkoj radnji većeg obsega i **sporedne knjige**, da si pomoću njihovom stvorimo tačan i detaljan pregled za posebne grane obrta. Ovakovih knjiga imade mnogo, pa su uviek priredjene prema potrebi prakse.

Spominjemo: **Prepisnik** (Kopierbuch), u kojem sabiremo otiske sviju listova, koje pišemo u izvršenju obrta. Sgodno je, da u trgovačkoj radnji u nj stavimo i prepise sviju faktura, koje predajemo svojim mušterijama.

Knjiga kupnje ili unišlih faktura (Eingangs-Fakturenbuch). Najsgodnije će biti, da u korice, koje su u tu svrhu priredjene i koje se gotove prodavaju, pričvrstimo unišle fakture, a ove da označimo rednim brojem, kao što se označuju listovi u vezanoj knjizi. — Ovakove korice za knjigu kupnje poznate su pod stranim imenom „biblorhaptes“.

Knjige za mjenice su mnogovrstne. Najprostiji i vrlo sgodan primjerak biti će onaj, u kojem sdružujemo pregled mjenica domaćih (rimesa) ili poslataka sa pregledom mjeničnih prihvata i tezica (akcepta i trata).

Da pokažemo, kako bilježimo mjenične podatke u ovu knjigu, donosimo ovdje primjerak skontra domaćih mjenica i mjeničnih prihvata. — Strane ove sporedne knjige označene su po mjesecih i podieljene na dva diela. Na lievo zapisujemo bilježke o domaćih mjenicah, a na desno bilježke o mjeničnih prihvatih i tezicah.

Domaće mjenice Prosinac 1889. **Mjenični prihvati**

Dosp. dan	Tezovnik ili prihvatnik	Uporaba	Iznos for.	Iznos n.	Dosp. dan	Izdavalac	Uporaba	Iznos for.	Iznos n.
6.	M. Rubčić, ovdje	unovč.	576	27	4.	Gj. Korač. Samobor	plać.	320	—
17.	E. Jelenc, Karlovac		250	—	10.	Janko Majcen. ovdje	„	180	75
25.	I. Grinstein. Budimp.		86	12	21.	H. Hrnjak na Rieci		200	—
30.	F. Auer, Budimp.		120	—					

Iza toga, kako smo unovčili domaću mjenicu, odnosno platili mjenični prihvat, običajemo dotične iznose precrtati.

S k l a d i š t n i k ili s k o n t r o r o b e. Obrtnik ga obično ne treba, osim u slučajevih, gdje je pored obrta otvorio i prodavaonicu gotove robe većega izbora, n. pr.: stolar sa radionicom i prodavaonicom pokućtva i t. d. — Ova je knjiga od veće koristi za trgovca, koji radi na veliko. U tom slučaju vodi se u toj knjizi tačan račun o kupljenoj i prodanoj množini robe svake vrsti. Vodimo je skoro uviek po listovih (folio). Ustroj je različit, prema vrsti posla. — U poslu sa kolonijalnom (prekomorskom) i drogerijskom robom trebat ćemo na svakoj strani folija ove stupce: za dan primanja i izdavanja, za ime dobavljača odnosno kupca, za oznaku množine komada, buradi vreća i t. d., za bruto-, tara- i neto-težu, a u pojedinih slučajevih i stupce za cienu i iznose. Obično se za svaku robu otvara posebni račun, ali ih je moći po više vrsti sgodno složiti i u jednom računu, osobito ako je roba srodne vrsti.

U skontro robe pišemo bilježke na osnovu unišlih i izašlih faktura ili na osnovu bilježaka u knjizi blagajne i dnevnika. Prigodom zaključenja knjiga tražimo u ovoj knjizi zalihu robe, koja se u čas zaključenja ima nalaziti na skladištu, ako je valjano knjiženo, odnosno valjano upravljano skladištem. — Zalihu naći ćemo, slično kao saldo, odbijanjem sbroja izdavanja od sbroja primanja.

Nadjenu zalihu bilježimo na stranu izdavanja dotičnoga računa. U slučaju da se zaliha na stovarištu ne slaže sa zalihom, koju prikazuje knjiga (u praksi biva obično ovako), onda treba da bilježimo u skontro robe n e d o s t a t a k odnosno s u v i š a k, a po tom da zaključimo izravnane sbrojeve primanja i izdavanja. U novi račun prenosimo zalihu po odbitku nedostatka ili zalihu sa suviškom.

i obligacije.

Izdatak

Datum		Ime kupca	Komada	Nominalna vriednost	Vrst papira	Broj papira	Tečaj
1889.							
veljača	2.	Ivan Perić, ovdje	5.	po for. 1000	zaj. papirne rente	86.711—715	85.75
studeni	7.	Kolmar i komp.	3.	„ „ 100	srećaka god. 1864.	5028—30	180.65
prosin.	31.	Zaliha	10.	„ „ 500	ugar. zlatne rente	114.785—794	103.—
		„	2.	„ „ 100	srećaka god. 1864.	5031 i 32	180.65
		„	10.	„ „ 100 k.n.	hrv. slav. razteret.	394—403	105.—

Dionice.

Izdatak

Datum		Ime kupca	Komada	Nominalna vriednost	Vrst papira	Broj papira	Tečaj
1889.							
prosin.	31.	Zaliha	3.	po for. 100	ovdješ. štedionice	244, 245, 709	385.—

K n j i g a n a r u č b i n a (Bestellbuch). U tu knjigu bilježimo sve naručbe u interesu njihova tačna izvršenja. Ustroj ove knjige je priredjen prema potrebi naravi obrta. Krojački, postolarski i drugi slični obrti rabe mjesto knjige naručbina m j e r a č u k n j i g u (Massbuch), u koju zapisuju pored imena naručitelja, mjeru naručenih predmeta.

Primjerak knjige naručbina za veću stolarsku radnju.

1889. mjesec	dan	Ime naručitelja	Predmet	Vrst naručena pretmeta	Rok dovršenja	Ugovorena ciena	Predano u radnju	Predano naručitelju	Opazka
lipanj	12.	E. Križanić	vrata	sa rezbarijami po nacrtu	1. juli	for. 25	14. juni	29. juli	
lipanj	5.	Gostioničar Lukšić.	50 kom. stolica za baštu	za sklapanje	25. juli	f. 2·50 od komada	5. juli	15. jula predao kom. 24	

T r o š k o v n i k ili k n j i g a t r o š k o v a (Spesenbuch). U nju bilježimo sve troškove, koje smo platili, pa odjeljujemo troškove poslovne i domaće po stupcih ili po stranah.

Pošto je vrlo važno, da poznamo svakog mjeseca tačan promet posla (radnje), to izradjujemo m j e s e č n e i z k a z e o p r o m e t u (Monats-Verkehr-Ausweise). Visinu prometa pako saznat ćemo iz dnevnika i knjige blagajne.

Sbrojit ćemo u knjizi blagajne iznose primitka i izdatka, ovome sbroju pribrojit ćemo sve iznose dnevničke. Konačni sbroj prikazuje visinu mjesečnoga prometa.

Ove mjesečne izkaze o prometu možemo sabirati, pa ćemo, ako sbrojimo mjesečne iznose, upoznati visinu godišnjega prometa, a podjedno ćemo razabrati, koji su mjeseci najpovoljniji za napredak obrta, kojim se bavimo.

II. Odsjek.

Primjeri za obrtnike.

Za razjasnenje uvoda u nauku knjigovodstva neka služe sliedeći primjeri.

Prvi primjer za stolarsku radnju izradjen je u inventaru, u dnevniku, u glavnoj knjizi, u troškovniku i u knjizi mjenica.

Knjiženje po drugim sporednim knjigama nije provedeno, jer bi njihov izradak otežčao knjižitbena razlaganja.

Prema ovom izradku moći je lahko knjižiti i ostale primjere, za razne obrte, jer je knjiženje težih poslovnih dogodjaja obrazloženo kod dotičnih bilježaka. Iza dovršena knjiženja provedeno je zaključenje poslovnih knjiga, a uspjeh radnje prikazan je iza dvomjesečnoga rada bilancom u zaključnom inventaru.

I. S t o l a r s k a r a d n j a.

Ivan Tonković, izučeni stolar primio je 1. svibnja iza pokojnog otca jur postojeću gradjevno-stolarsku radnju sa cjelokupnom imovinom:

A k t i v a (posjed).

Kuća, osigurana proti požaru, procienjena na . . .	for.	12.000.—
Novo sagradjena radionica sa magazinom, osigurana, procienjena na	„	2500.—
Gradivo, daske, letve i finije drvo	„	500.—
Orudje u radionici i sitni materijal, kao kelje, šelak, firnis, mastila i dr.	„	450.—
Izradjena roba	„	120.—
Pokućtvo stana, namještaj kuhinje i sudje u podrumu	„	600.—
Gotov novac	„	356.75

*

Pasiva (Dugovina).

Jakov Karlovčić u Sisku potražuje za drvo . . . . for. 150.—
Zagrebačka štedionica potražuje . . . . „ 2.000.—
što ih je posudio pokojni otac, da sagradi radionicu.

Za ove imovne česti složismo 1. svibnja početni inventar sa aktivom pasivom i bilancom. Imovne česti poredane su po vriednostih, koje su lakše unovčive. — Svota aktive iznosi for. 16.526·75, svota pasive for. 2150. — Odbitbom nadjena je čista imovina od for. 14.376·75, kojom je Ivan Tonković počeo raditi.

Na temelju ovako složena inventara otvaramo poslovne knjige ovim redom: Gotov novac zapisujemo u primitak knjige blagajne, za ostale česti aktive nismo nakanili voditi posebnih knjiga. Za dvie stavke pasive, koje se tiču računskog odnošaja spram osoba, otvaramo račune u glavnoj knjizi i bilježimo na potražnu stranu dotičnih računa for. 150.— odnosno for. 2000.—

Ovim smo postupanjem pripravili knjige za knjiženje budućih poslovnih dogodjaja, koji su označeni u ovom primjeru.

Poslovni dogodjaji mjeseca svibnja:

1. svibanj.

Ivan Tonković kupio je kod F. Solarića, ovdje razno orudje za for. 42.20.

Kupnja za gotovo je posao gotovnine, zato bilježimo dogodjaj na stranu izdatka knjige blagajne, a pošto tom kupnjom raste poslovni trošak, to je bilježimo takodjer u poslovni troškovnik.

Platio je raznih poslovnih troškova for. 3.15.

U izdatak knjige blagajne, i poslovni troškovnik.

Kupio je kod Hartmana, ovdje, poslovne knjige i pisaći materijal za for. 12.50.

Kao gore.

Za domaću potrebu dao je domaćici for. 40.—

U izdatak knjige blagajne, i domaći troškovnik.

2. svibanj.

Dr. Beloševič, ovdje, naručio je pisaći stol od orahova drveta sa ladicami, prekriven zelenim suknom.

Imali bi bilježiti u knjigu naručbina, koje mi ne vodimo.

Za popravak podnica, vrata i prozora u kući gostioničara Kunića primio je for. 7·25.

U knjigu blagajne, primitak.

3. svibanj.

Naručuje kod drvotržca Jos. Kolarića, ovdje finoga drva, raznih vrsti za kojih for. 500.—.

Pošto posao nije izvršen odmah, to ćemo ga knjižiti tekar po izvršenju poruke.

4. svibanj.

Prodao je gradskom uredu, ovdje, 14 komada stolica, komad po for. 3.50 za gotovih for. 49.—.

U knjigu blagajne, primitak.

5. svibanj.

Dovršio je radnje na novo sagradjenoj kući graditelja Marića, pogodjene za for. 420.— i primio je na odplatu for. 220.— gotova novca. Marić obećaje, da će platiti ostatak iza 14 dana.

Prema pogodbi duguje Marić iza dovršene radnje for. 420.—, zato ga zadužujemo u dnevniku za ovu svotu. — Odplatu od for. 220·— knjižimo u primitak knjige blagajne. — U glavnoj knjizi otvaramo Mariću račun, pa ga zadužujemo za for. 420.—, i priznajemo za for. 220.— Bilježimo pozive u sve tri knjige. Saldo Marićeva računa prikazuje iza ovoga knjiženja baš ostatak duga od for. 200.—.

6. svibanj.

Kupio je kod F. Solarića, ovdje, ključanica, petlja i čavala za for. 18.24 na vjeresiju.

Posao vjeresije; priznajemo F. Solarića u dnevniku za iznos računa, zatim mu otvaramo račun u glavnoj knjizi i bilježimo stavku na potražnu stranu. Fakturu (račun), koju je Solarić dao, mećemo u knjigu kupnje.

Platio je radnikom za prošlu sedmicu for. 32.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

8. svibanj.

Prodao je Iliji Ostoiću, ovdje, 2 pokošćena ormara za gotovih for. 65.

U knjigu blagajne, primitak.

9. svibanj.

Platio je poreza for. 8.58.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

10. svibanj.

Za svoju porabu uzeo je for. 25.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

11. svibanj.

Poslao je župniku Klariću u Bistri naručeni ormar za knjige od for. 25.— i klečalo za for. 15.—. Ukupno for. 40.— na vjeresiju.

Posao vjeresije; dugovna stavka u dnevnik i u glavnu knjigu. Pošto je župnik Klarić mušterija prigodna, to nije nuždno da se za nj otvori posebni račun u glavnoj knjizi, već bilježimo dogodjaj na račun raznih osoba.

12. svibanj.

Josip Kolarić, predao je poručeno fino drvo. Račun iznosi for. 575.—; za ovu svotu prihvatio je stolar Tonković mjenicu dospjelu 15. lipnja po naredbi izdatnika Kolarića.

Posao zamjene bilježimo u dnevnik po razloženom načinu. U knjizi mjenica označujemo mjenične podatke pod naslovom mjen. prihvata.

Za privoz drva plaća vozaru for. 3.25.

U knjigu blagajne, izdatak.

13. svibanj.

Dao je domaćici za domaću dotrebu for. 40.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

Platio je radnikom za prošlu sedmicu for. 36.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

14. svibanj.

Graditelj Marić platio je ostatak duga od for. 200.— i ugovorio sa Tonkovićem ponovno izradjenje stolarskih i staklarskih radnja na novogradjenoj učioni za for. 2000.—.

Plata Marićeva je posao gotovine, koji bilježimo u knjigu blagajne. Pošto se platom mnienja računski odnošaj, to bilježimo platu takodjer na potražnu stranu Marićeva računa u glavnoj knjizi. Ponovno ugovaranje posla ne može da bude sada predmetom knjiženja, već tekar iza dovršene radnje.

15. svibanj.

Kupio je kod Jos. Kolarića, ovdje, jelovine i hrastovine za for. 700.— na vjeresiju.

Posao vjeresije knjižimo u dnevnik. Otvaramo Kolariću račun u glavnoj knjizi i priznajemo ga za for. 700.—.

16. svibanj.

Za privoz drva platio je for. 5.50.

U knjigu blagajne, izdatak.

Najmio je više radnika, kojima plaća predujma for. 22.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

17. svibanj.

Šalje dru. Beloševiću izradjeni pisaći stol iz orahovine sa ladicom, prekriven zelenim suknom, pogodjena ciena for. 75.—. Dr. Belošević platio je na račun for. 25.—.

Uzmimo, da smo obavili posao vjeresije, zadužimo Beloševića u dnevniku i u glavnoj knjizi na računu raznih osoba za for. 75.—.

Platu od for. 25 bilježimo u primitak knjige blagajne i u potraživanje računa raznih osoba u glavnoj knjizi.

18. svibanj.

Krojaču Orliću platio je za raznu robu for. 75.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

19. svibanj.

Prodao je činovniku G. Berkoviću 12 komadi pletenih stolica po for. 2.— za for. 24.— na vjeresiju.

U dnevnik i glavnu knjigu na račun raznih osoba.

20. svibanj.

Platio je radnikom za prošlu sedmicu for. 48.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

21. svibanj.

Vozaru Škoriću, koji je doveo 2 voza pjeska za nasipanje dvorišta, platio je for. 12.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

24. svibanj.

Dao je domaćici for. 10.—. Uzeo je za svoju porabu for. 10.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

25. svibanj.

Posudio je prijatelju Stevi Valiću u Samoboru gotovih for. 120.—.

Izdatak novca u knjigu blagajne, zatim otvaramo Valiću račun u glavnoj knjizi, pa ga zadužujemo za for. 120.—.

11. svibanj.

Poslao je župniku Klariću u Bistri naručeni ormar za knjige od for. 25.— i klečalo za for. 15.—. Ukupno for. 40.— na vjeresiju.

Posao vjeresije; dugovna stavka u dnevnik i u glavnu knjigu. Pošto je župnik Klarić mušterija prigodna, to nije nuždno da se za nj otvori posebni račun u glavnoj knjizi, već bilježimo dogodjaj na račun raznih osoba.

12. svibanj.

Josip Kolarić, predao je poručeno fino drvo. Račun iznosi for. 575.—; za ovu svotu prihvatio je stolar Tonković mjenicu dospjelu 15. lipnja po naredbi izdatnika Kolarića.

Posao zamjene bilježimo u dnevnik po razloženom načinu. U knjizi mjenica označujemo mjenične podatke pod naslovom mjen. prihvata.

Za privoz drva plaća vozaru for. 3.25.

U knjigu blagajne, izdatak.

13. svibanj.

Dao je domaćici za domaću dotrebu for. 40.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

Platio je radnikom za prošlu sedmicu for. 36.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

14. svibanj.

Graditelj Marić platio je ostatak duga od for. 200.— i ugovorio sa Tonkovićem ponovno izradjenje stolarskih i staklarskih radnja na novogradjenoj učioni za for. 2000.—.

Plata Marićeva je posao gotovine, koji bilježimo u knjigu blagajne. Pošto se platom mnienja računski odnošaj, to bilježimo platu takodjer na potražnu stranu Marićeva računa u glavnoj knjizi. Ponovno ugovaranje posla ne može da bude sada predmetom knjiženja, već tekar iza dovršene radnje.

15. svibanj.

Kupio je kod Jos. Kolarića, ovdje, jelovine i hrastovine za for. 700.— na vjeresiju.

Posao vjeresije knjižimo u dnevnik. Otvaramo Kolariću račun u glavnoj knjizi i priznajemo ga za for. 700.—.

16. svibanj.

Za privoz drva platio je for. 5.50.

U knjigu blagajne, izdatak.

Najmio je više radnika, kojima plaća predujma for. 22.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

17. svibanj.

Šalje dru. Beloševiću izradjeni pisaći stol iz orahovine sa ladicom, prekriven zelenim suknom, pogodjena ciena for. 75.—. Dr. Belošević platio je na račun for. 25.—.

Uzmimo, da smo obavili posao vjeresije, zadužimo Beloševića u dnevniku i u glavnoj knjizi na računu raznih osoba za for. 75.—.

Platu od for. 25 bilježimo u primitak knjige blagajne i u potraživanje računa raznih osoba u glavnoj knjizi.

18. svibanj.

Krojaču Orliću platio je za raznu robu for. 75.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

19. svibanj.

Prodao je činovniku G. Berkoviću 12 komadi pletenih stolica po for. 2.— za for. 24.— na vjeresiju.

U dnevnik i glavnu knjigu na račun raznih osoba.

20. svibanj.

Platio je radnikom za prošlu sedmicu for. 48.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

21. svibanj.

Vozaru Škoriću, koji je doveo 2 voza pjeska za nasipanje dvorišta, platio je for. 12.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

24. svibanj.

Dao je domaćici for. 10.—. Uzeo je za svoju porabu for. 10.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

25. svibanj.

Posudio je prijatelju Stevi Valiću u Samoboru gotovih for. 120.—.

Izdatak novca u knjigu blagajne, zatim otvaramo Valiću račun u glavnoj knjizi, pa ga zadužujemo za for. 120.—.

26. svibanj.

Župnik Klarić u Bistri platio je račun od 11. o. mj. for. 40.—·

U primitak knjige blagajne, zatim na potražnu stranu računa raznih osoba u glav. knjizi, gdje smo zadužili Klarića dne 11. o. mj. za prodane mu predmete.

28. svibanj.

Platio je radnikom for. 66.—.

U izdatak knjige blagajne, i u poslovni troškovnik.

29. svibanj.

Tonković treba novaca, zato procjenjuje sa graditeljem Marićem do sada izradjene stolarske radnje na učioni na for. 500.—, koje mu Marić izplaćuje u gotovom novcu.

U primitak knjige blagajne, pa pošto treba da vodimo pregled o predujmu, to priznajemo Marića na njegovu računu u glavnoj knjizi.

31. svibanj.

Kupio je kod F. Solarića, ovdje, željezne robe za for. 110.— na vjeresiju.

U dnevnik i u glavnu knjigu na potražnu stranu Solarićeva računa.

Zaključenje knjige blagajne.

Sbrojit ćemo iznose primitka i iznose izdatka. Tražimo odbitbom saldo, koji bilježimo na stranu izdatka poradi izravnanja računa. (Sbroj primitka uviek je veći od sbroja izdatka). Podcrtajmo izjednačene sbrojeve primitka i izdatka i prenosimo saldo u primitak novog blagajničkog računa za mjesec lipanj.

Poslovni dogodjaji mjeseca lipnja:

1. lipanj.

Ivan Tonković platio je zagrebačkoj štedioni prvi obrok duga sa for. 250.— i platio kamata for. 25.

Izdatak for. 250.— i for. 25.— bilježimo u dvie stavke, u izdatak knjige blagajne, zatim zadužujemo račun zagrebačke štedione u glavnoj knjizi za odplaćeni obrok od for. 250·— bez kamata.

Dužnik G. Berković platio je na račun svog duga for. 14.—.

U primitak knjige blagajne, i potraživanje računa raznih osoba u glavnoj knjizi.

Dao je domaćici za kućnu porabu for. 50.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

4. lipanj.

Platio je radnikom for. 62.—.

U knjigu blagajne i poslovni troškovnik.

6. lipanj.

Kupio je kod F. Dološića, ovdje, mastila, firnisa i drugog materijala za gotovih for. 13.75.

U izdatak knjige blagajne.

8. lipanj.

Dr. Belošević platio je ostatak računa od for. 50.—.

U primitak knjige blagajne, i potraživanje računa raznih osoba u glavnoj knjizi.

10. lipanj.

Kupio je kod staklara L. Kelera, ovdje, staklene robe za for. 180 na mjenicu dosp. iza 14 dana.

Posao zamjene knjižimo u dnevnik. Bilježimo mjenicu u knjigu mjenica pod mjenične prihvate. Fakturu mećemo u knjigu kupnje.

11. lipanj.

Platio radnikom for. 70.—.

U knjigu blagajne i poslovni troškovnik.

12. lipanj.

Za svoju porabu uzeo je 30 for.

U knjigu blagajne i u domaći troškovnik.

13. lipanj.

Tonković prima od graditelja Marića ponovno predujam od for. 800.—.

U primitak knjige blagajne i potraživanje Marićeva računa u glavnoj knjizi.

15. lipanj.

Platio je danas dospjeli mjenični prihvat od for. 575.—.

U izdatak knjige blagajne i oznaka plate u knjigu mjenica kod mjeničnih prihvata.

16. lipanj.

Stevo Valić u Samoboru platio je na račun duga for. 100.—.

U primitak knjige blagajne, i u glavnu knjigu na potražnu stranu Valićeva računa.

17. lipanj.

Dao je za domaću potrebu for. 40.—.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

18. lipanj.

Platio je radnikom for. 70.—.

U knjigu blagajne i u domaći troškovnik.

19. lipanj.

Prodao je E. Deutschu, ovdje 2 kreveta for. 45.—.

U knjigu blagajne, primitak.

24. lipanj.

Platio je dospjeli mjenični prihvat od for. 180.—.

U izdatak knjige blagajne i oznaka plate u knjigu mjenica kod mjeničnih prihvata.

26. lipanj.

Kupio kod P. Bačića, ovdje, kružnu pilu od for. 12.— za gotovo.

U knjigu blagajne i u poslovni troškovnik.

28. lipanj.

Prodao je tresaka za for. 7.50.

U knjigu blagajne, primitak.

29. lipanj.

Dovršio je radnju na učioni i pravi račun sa graditeljem Marićem. Od pogodjene svote for. 2000.— primio je do sada uknjižena predujma ukupnih for 1300.—.

Ostatak Tonkovićeve tražbine iznosi for. 700 Polovinu ovoga ostatka plaća Marić u gotovom novcu, za polovinu pako prihvaća mjenicu dosp. 30. srpnja, koju izdaje Tonković po nar. svojoj.

Naglasili smo prigodom plate predujmova, da ćemo ugovorom ustanovljenu svotu knjižiti tekar po dovršenoj radnji; zato zadužujemo sada Marića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 2000.—. Platu gotova novca bilježimo u primitak knjige blagajne i potraživanje Marićeva računa u glavnoj knjizi. Izjednačenje računskih odnošaja sa mjenicom je posao zamjene, koji obilježujemo u dnevniku, a da predočimo i u glavnoj knjizi izravnanje računa, to prenosimo tu stavku u potraživanje Marićeva računa. Mjenicu bilježimo u knjigu mjenica pod dom. mjenice mjeseca srpnja.

29. lipanj.

Tonković plaća Josipu Kolariću na račun for. 200.—, a Jakovu Karlovčiću u Sisku šalje poštovnom naputnicom takodjer for. 100.—.

U knjigu blagajne i potraživanje dotičnih računa u glavnoj knjizi.

30. lipanj.

Plaća F. Solariću, ovdje, na račun for. 128.24.

U knjigu blagajne i potraživanje njegova računa u glavnoj knjizi.

Ovako bi knjižili poslovne dogodjaje tečajem ciele godine. Svršetkom svakoga mjeseca zaključili bi knjigu blagajne. — Pošto nam je do toga, da pokažemo zaključenje sviju poslovnih knjiga kako to biva svršetkom poslovne godine, to završujemo knjiženje već 30. lipnja.

Zaključenje knjiga.

1.) Počinjemo zaključenjem knjige blagajne i postupamo prije opisanim načinom; nadjeni saldo for. 332·33 bilježimo poradi izravnanja računa na stranu izdatka. Iza podcrtanja izravnanih sbrojeva prenosimo saldo na stranu primitka novoga računa za mjesec srpanj.

2.) Zaključujemo račune u glavnoj knjizi. — Tražimo salda (razliku izmedju sbroja dugovanja i potraživanja) pojedinih računa, pa ih bilježimo poradi izravnanja uviek na manju sbrojevnu stranu. Iza toga, što smo podcrtali jednake sbrojeve na obje računske strane, prenosimo salda na protivnu stranu sa datumom 1. srpnja. Iza zaključenja računa u glavnoj knjizi nalazimo ove dugovne i potražne računske odnošaje Tonkovićevih mušterija:

Dužnici:

Stevo Valić u Samoboru za saldo od .	for.	20.—
G. Berković, ovdje za saldo od . . .	„	10.—

Vjerovnici:

Jakov Karlovčić, u Sisku za saldo od .	for.	50.—
Zagrebačka štediona ovdje za „ „ .	„	1750.—
Josip Kolarić, ovdje za saldo od . . .	„	500.—

3. Knjigu mjenica ne zaključujemo, ali po njoj je moći opaziti, da Tonković posjeduje domaću mjenicu od for. 350.—, koju će dne 30. srpnja platiti graditelj Marić.

4.) Iza toga procjenjujemo ponovno zalihu robe na for. 100.—, zalihu gradiva i ostalog materijala na for. 430.—, orudje na for. 410.—.

Mobilije (pokućtvo) i nekretnine uzmimo da nisu promienile početnu vriednost. Kod orudja pokućtva i nekretnina moralo bi se odračunati ponješto poradi iztrošenja, jerbo ove imovne česti gube s vremenom prvobitnu vriednost. Mi toga ne činimo, jer je iztrošenje za 2 mjeseca neznatno.

5.) Ovako ustanovljene i promienjene imovne česti složit ćemo u zaključnom inventaru pod datumom 30. lipnja. Pod aktivu (Tonkovićev posjed, brojimo: Saldo gotova novca iz knjige blagajne. Vriednost procienjene izradjene robe, gradiva, orudja, pokućtva i nekretnina. Spomenutu domaću mjenicu, kao zalihu predočenu u knjizi mjenica. Dužnike sa iznosom dugovanja, koje upoznasmo prigodom zaključenja računa u glavnoj knjizi. Pod pasivu (Tonkovićev dug) brojimo: Potraživanja vjerovnika, koja upoznasmo prigodom zaključenja računa u glav. knjizi.

Konačna čista imovina

iznosi glasom bilance	for.	14.452.33
Ako sravnimo ovu konačnu čistu imovinu sa početnom	„	14.376.75
to upoznajemo uspjeh radnje, kod nas čisti dobitak od	for.	75.58
Ovaj dobitak ne prikazuje cjelokupni zaradjeni dobitak dvomjesečnoga rada, već treba da mu pribrojimo iznos plaćenih domaćih troškova za minula dva mjeseca, ukupno	„	332.—
Cjelokupni dobitak iznosi dakle	for.	407.58

Dobitak za 2 mjeseca odgovara godišnjim kamatima 17% od početne čiste imovine for. 14.376.75. Zaključni inventar vriedi kao početni za budući poslovni rok.

Pošto smo u izradjenih knjiga prenieli sva salda već prigodom zaključenja, to možemo nastaviti dalnje knjiženje, bez ponovnog otvaranja knjiga, na temelju zaključno-početnog inventara od 30. lipnja.

INVENTAR.

Inventar sastavljen dne 1. svibnja 1889.

		for.	nč.	for.	nč.
	Aktiva.				
1.	Gotov novac			356	75
2.	Izradjena roba			120	—
3.	Gradivo, daske, letve, furniri i drvo			500	—
4.	Orudje u radionici i sitni materijal			450	—
5.	Pokućtvo stana, kuhinje i pivnice			600	—
6.	Nekretnine:				
	Kuća zidana, osigurana proti požaru, procienjena na			12.000	—
	Novo sagradjena radionica i magazin			2.500	—
	Svota aktive			16.526	75
	Pasiva.				
1.	Vjerovnici:				
	Jakova Karlovčića u Sisku tražbina za drvo			150	—
	Zagrebačka štedionica, ovdje, za posudjenu svotu za sagradjenu radionicu i magazin			2.000	—
	Svota pasive			2.150	—
	Bilanca ili pregled.				
	Svota aktive	16.526	75		
	Svota pasive	2.150	—		
	Čista imovina 1. svibnja 1889.	14.376	75		

U Zagrebu, 1. svibnja 1889.

Ivan Tonković.

Inventar sastavljen dne 30. lipnja 1889.

		for.	nč.	for.	nč.
	Aktiva.				
1.	Gotov novac			332	33
2.	Izradjena roba			100	—
3.	Gradivo			430	—
4.	Orudje i sitni materijal			410	—
5.	Pokućtvo stana, kuhinje i pivnice			600	—
6.	Nekretnine:				
	Kuća			12.000	—
	Radionica i magazin			2.500	—
7.	Domaća mjenica:				
	dosp. 31. srpnja, tezovnik E. Marić			350	—
8.	Dužnici:				
	G. Berković, ovdje	10	—		
	Stevo Valić u Samoboru	20	—	30	—
	Svota aktive			16.752	33
	Pasiva.				
1.	Vjerovnici:				
	Jakov Karlovčić u Sisku	50	—		
	Zagrebačka štedionica, ovdje	1.750	—		
	Jos. Kolarić, ovdje	500	—	2.300	—
	Bilanca ili pregled.				
	Svota aktive	16.752	33		
	Svota pasive	2.300	—		
	Čista imovina 30. lipnja 1889.	14.452	33		
	Čista imovina 1. svibnja 1889.	14.376	75		
	Dobitak	75	58		

U Zagrebu, 30. lipnja 1889.

Ivan Tonković.

KNJIGA BLAGAJNE.

Primitak Svibanj 1889.

	gl. knj.		for.	nč.
1.		Saldo glasom inventara	356	75
2.		Od gostioničara Kunića za popravke . . .	7	25
4.		Prodajem gradskoj pisarni 14 stolaca po 3·50	49	—
5.	3	Od graditelja E. Marića na račun	220	—
8.		Prodajem Iliću Ostoiću, ovdje, 2 ormara za .	65	—
14.	3	Od graditelja E. Marića ostatak računa . .	200	—
17.	5	Dr. Beloševič plaća na račun za pisaći stol .	25	—
26.	5	Župnik Klarić u Bistri plaća račun od . .	40	—
29.	3	Od graditelja E. Marića na račun	500	—
			1.463	—

Svibanj 1889. **Izdatak** 1

	gl. knj.		for.	nč.
1.		Kupujem od F. Solarića, ovdje, orudja za .	42	20
„		Plaćam manjih poslovnih troškova	3	15
„		Uzimljem od Hartmana poslovne knjige za .	12	50
„		Dajem u kuću	40	—
6.		Plaćam radnikom	32	—
9.		Plaćam poreza	8	58
10.		Uzeo za vlastiru porabu	25	—
12.		Za privoz drva od Jos. Kolarića	3	35
13.		Dajem u kuću	40	—
„		Plaćam radnikom	36	—
16.		Predujmio novo najmljenim radnikom . . .	22	—
„		Za privoz jelovine i hrastovine	15	50
18.		Platio krojaču Orliću za odjela	75	—
20.		Plaćam radnikom	48	—
22.		Vozaru Škoriću za 3 voza pjeska	12	—
24.		Dajem u kuću	10	—
„		Uzeo za moju potrebu	10	—
25.	7.	Stevi Valiću u Samoboru posudio sam gotovih	120	—
28.		Plaćam radnikom	66	—
31.		Saldo	841	82
			1.463	—

3 **Primitak** Lipanj 1889.

	gl. knj.		for.	nč.
1.		Prenos salda	841	82
„	5	G. Berković, ovdje platio na račun	14	—
8.	5	Dr. Belošević, „ „ ostatak računa . .	50	—
13.	3	Od graditelja E. Marića na račun	800	—
16.	7	Stevo Valić u Samoboru platio na račun . .	100	—
19.		Prodao sam E. Deutschu 2 kreveta	45	—
28.		„ tresaka za for.	7	50
29.	3	Od graditelja E. Marića konačni obračun za radnje na učioni	350	—
			2.208	32

3 **Primitak** Srpanj 1889.

			for.	nč.
1.		Prenos salda	332	33

Lipanj 1889. **Izdatak** 2

	gl. knj.		for.	nč.
1.	2	Plaćam zagrebačkoj štedioni I. obrok na dug	250	—
„		Za kamate	25	—
„		Dajem u kuću	50	—
4.		Plaćam radnikom	62	—
6.		Kupio od F. Dološića mastila i dr. za . .	13	75
11.		Plaćam radnikom	70	—
12.		Za moju porabu	30	—
15.		Plaćam danas dospjeli mjenični prihvat . .	575	—
17.		Za domaću potrebu	40	—
18.		Plaćam radnikom	70	—
24.		Plaćam danas dospjeli mjenični prihvat . .	180	—
25.		Plaćam radnikom	70	—
26.		Kupujem od P. Bačića kružnu pilu	12	—
29.	6	Plaćam Jos. Kolariću, ovdje na račun . . .	200	—
„	1	„ Jakovu Karlovčiću u Sisku na račun	100	—
30.	4	„ F. Solariću, ovdje na račun . . .	128	24
„		Saldo	332	33
			2.208	32

Srpanj 1889. **Izdatak** 3

DNEVNIK.

Svibanj 1889.

	gl. k.		for.	nč.	for.	nč.
5.	3	E. Marić, graditelj, ovdje duguje				
		za izvedene stolarske radnje na njegovoj kući prema ugovoru			420	—
		Platio je gotovih	220	—		
6.	4	F. Solarić, ovdje potražuje				
		za račun vrhu željezne robe			18	24
11.	5	Župnik Klarić u Bistri na računu raznih osoba duguje				
		za ormar za knjige	25	—		
		za klecalo	15	—	40	—
12.		Kupio sam od Josipa Kolarića, ovdje, finoga drva za			575	—
		na moj mjenični prihvat dosp. 15. lipnja po naredbi njegovoj				
15.	6	Jos. Kolarić, ovdje potražuje				
		za jelovo i hrastovo drvo			700	—
17.	5	Dr. Belošević, ovdje, na računu raznih osoba duguje				
		za pisaći stol iz orahovine sa ladicami i zelenim suknom			75	—
		Platio je u gotovom	25	—		

Svibanj 1889.

	gl. k.		for.	nč.	for.	nč.
19.	5	G. Berković, ovdje na račun raznih osoba duguje				
		za 12 komada pletenih stolaca po for. 2.—			24	
31.	4	F. Solarić, ovdje potražuje				
		za račun vrhu željeznih predmeta . . .			110	—
		Lipanj 1889.				
10.		Kupio sam od staklara L. Kelera robe za . na moj mjenični prihvat od 14 dana . .			180	—
19.	3	E. Marić, graditelj, ovdje duguje				
		za izvedene stolarske i staklarske radnje na ovdašnjoj učioni			2.000	—
		Prigodom konačnog obračuna:				
		platio mi je gotovih	350	—		
		akceptovao mi je mjenicu za	350	—		
29.	3	E. Marić, graditelj, ovdje potražuje				
		za moju tezicu na njega dosp. 31. srpnja po naredbi mojoj			350	—

GLAVNA KNJIGA.

1 **Duguje** Jakov Karlovčić, u Sisku. **Potražuje** 1

1889.				for.	nč.
lipanj	29.	Bl 2	za plaćenih	100	—
"	30.		saldo	50	—
				150	—

1889.				for.	nč.
svibanj	1.		glasom inventara	150	
				150	—
srpanj	1.		prenos salda	50	—

2 **Duguje** Zagrebačka štedionica, u Zagrebu. **Potražuje** 2

1889.				for.	nč.
lipanj	1.	Bl 2	za plaćeni I. obrok	250	—
"	30.		saldo	1.750	—
				2.000	—

1889.				for.	nč.
svibanj	1.		glasom inventara	2.000	—
				2.000	—
srpanj	1.		prenos salda	1.750	—

3 **Duguje** E. Marić, graditelj u Zagrebu. **Potražuje** 3

1889.				for.	nč.
svibanj	5.	D 1	za stolarske radnje izvedene na njegovoj kući	420	—
lipanj	29.	D 2	za stolar. i stakl. radnje izvedene na ovd. uč.	2.000	—
				2.420	—

1889.				for.	nč.
svibanj	5.	Bl 1	za platu radnje na njegovoj kući	220	—
"	14.	Bl 1	" " " " " "	200	—
"	29.	Bl 1	" odplatu na račun radnje na učioni	500	—
lipanj	13.	Bl 2	" " " " " " "	800	—
"	29.	Bl 2	" " " " " " "	350	—
"	"	D 2	" prihvaćenu mjenicu dosp. 31. srpnja	350	–
				2.420	—

1 **Duguje** F. Solarić, trgovac u Zagrebu. **Potražuje** 1

1889.				for.	nč.
lipanj	30.	Bl 2	za platu računa	128	24
				128	24

1889.				for.	nč.
svibanj	6.	D 1	za robu	18	24
"	31.	D 2	" "	110	—
				128	24

5 Duguju — Račun raznih osoba. — Potražuju 5

Duguju

1889.				for.	nč.
svibanj	11.	D 1	Župnik Klarić u Bistri, za ormar i klecalo..	40	—
"	17.	D 1	Dr. Belošević, ovdje, za pisaći stol.........	75	—
"	19.	D 2	Gj. Berković, ovdje za 12 stolica..........	24	—
				139	—
srpanj	1.		prenos salda: Gj. Berković, ovdje for. 10.—	10	—

Potražuju

1889.				for.	nč.
svibanj	17.	Bl 1	Dr. Belošević, ovdje, platio...............	25	—
"	26.	Bl 1	Župnik Klarić, platio......................	40	—
lipanj	1.	Bl 2	Gj. Berković, ovdje, platio	14	—
"	8.	Bl 2	Dr. Belošević, " "	50	—
"	30.		saldo: Gj. Berković, ovdje ...... for. 10.—	10	—
				139	—

6 Duguje — Josip Kolarić, ovdje. — Potražuje 6

Duguje

1889.				for.	nč.
lipanj	29.	Bl 2	za plaćenih..............................	200	—
"	30.		saldo....................................	500	—
				700	—

Potražuje

1889.				for.	nč.
svibanj	15.	D 1	za jelovo i hrastovo drvo	700	—
				700	—
srpanj	1.		prenos salda	500	—

6 Duguje — Stevo Valič u Samoboru. — Potražuje 7

Duguje

1889.				for.	nč.
svibanj	25.	Bl 1	posudio sam mu	120	—
				180	—
srpanj	1.		prenos salda............................	20	—

Potražuje

1889.				for.	nč.
lipanj	16.	Bl 2	platio mi je	100	—
"	30.		saldo	20	
				120	—

Kazalo ili registar.

TROŠKOVNICI: poslovni i domaći

i

KNJIGA MJENICA.

Troškovi poslovni.

1889.			for.	nč.
svibanj	1.	za orudje platio	42	20
„	„	manjih troškova	3	15
„	„	za poslovne knjige dao	12	50
„	6.	platio radnikom	32	—
„	9.	platio poreza	8	58
„	13.	platio radnikom	36	—
„	16.	predujam novim radnikom	22	—
„	20.	platio radnikom	48	—
„	28.	„ „	66	—
		Ukupno mjeseca svibnja...	270	43
lipanj	4.	platio radnikom	62	—
„	11.	„ „	70	—
„	18.	„ „	70	—
„	25.	„ „	70	—
„	26.	„ za kružnu pilu	12	—
		Ukupno mjeseca lipnja....	284	—

Troškovi domaći.

1889.			for.	nč.
svibanj	1.	za domaću potrebu	40	—
„	10.	„ moju „	25	—
„	13.	„ domaću „	40	—
„	18.	„ odiela krojaču Orliću	75	—
„	22.	„ 3 voza pieska	12	—
„	24.	„ domaću potrebu	10	—
„	„	„ moju „	10	—
		Ukupno mjeseca svibnja...	212	—
lipanj	1.	za domaću potrebu	50	—
„	12.	„ moju „	30	—
„	17.	„ domaću „	40	—
		Ukupno mjeseca lipnja....	120	—

1 **Domaće mjenice** Lipanj 1889. **Mjenični prihvati** 1

Dosp. dan	Težovnik ili prihvatnik	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.	Dosp. dan	Izdavalac	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
					15.	Jos. Kolarić, ovdje	plaćena	575	—
					24.	L. Keler, ovdje	„	180	—

2 **Domaće mjenice** Srpanj 1889. **Mjenični prihvati** 2

Dosp. dan	Težovnik ili prihvatnik	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.	Dosp. dan	Izdavalac	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
	E. Marić, ovdje		350	—					

Obrtnik, koji je prema ovakovom teorijskom i praktičnom razloženju temeljnih pravila kujigovodstva naučio voditi poslovne knjige, može prema potrebi takodjer prikratiti knjigovodstveni rad. Obrtniku nedostaje naime uviek toliko vremena, da bi mogao voditi sve opisane poslovne knjige, a i obseg radnje nije uviek toliki, da bi nuždno bilo knjižiti poslovne dogodjaje toli obširno i pregledno, kao što to učinismo prigodom izradka primjera za stolarsku radnju; zato će obrtnik moći sgodno upotrebiti knjigovodstvenu skraticu, koja je ovdje pobliže razložena.

Kod opisa blagajničke knjige rekosmo pod kraj tumačenja, da se blagajna ne vodi uviek, osobito u obrtnoj radnji ne, na oblik računa gdje pišemo cielom širinom lista otvorene knjige blagajne, već da je moći u tu knjigu bilježiti primitak i izdatak gotova novca i po stranama u dva uzpored ležeća stupca, bilježeć pri tom stavke jednu izpod druge. Knjiga blagajne takovog ustroja, bila bi evo ova:

Kolovoz 1889.

Dan	Poziv		Primitak for.	Primitak nč.	Izdatak for.	Izdatak nč.
1.		Saldo mjeseca srpnja	75	25		
2.		Prodao sam Jos. Švecu, ovdje, robe za	120	45		
3.	2.	Platio sam Iv. Dabišiću na račun			50	—
4.		Kupio sam 2 met. hvata drva po for. 12.50			25	—
7.		Za dovršene radnje na ovdašnjoj bolnici	268	35		
10.		Platio sam danas dospjeli mjenični prihvat ...			150	—
		i t. d.				

Vidi se, da je ustroj ove knjige blagajne vrlo sličan ustroju obična dnevnika, zato ih možemo sgodno sdružiti u jednu knjigu.

Knjiga blagajne takodjer je dnevnik i to novčanih poslova, dočim je obični dnevnik knjiga ovoga naziva za poslove vjeresije i zamjene, zato možemo ovakovu sdruženu knjigu nazvati: „dnevnikom novčanih i povremenih poslova" i podati joj ovaj oblik:

Mjesec . . . . god. . . .

Dan	Poziv na račun gl. knj.	Stupac za opis poslovnoga dogodjaja	Blagajnički primitak for.	Blagajnički primitak nč.	Blagajnički izdatak for.	Blagajnički izdatak nč.	Povremeni poslovi for.	Povremeni poslovi nč.

Pošto nadalje sbilja nije nuždno, da vodimo posebnu knjigu za bilježenje domaćih i poslovnih troškova, to možemo takodjer i knjigu troškova sgodno spojiti s ovim jedinstvenim dnevnikom, ako u njem prirediomo još dva sporedna novčana stupca, da u nj zabilježimo domaće i poslovne troškove.

Takova knjiga imade ovaj ustroj:

Mjesec . . . . . . , god. . . .

Dan	Poziv na račun gl. knj.	Stupac za opis poslovnoga dogodjaja	Blagajnički primitak for.	Blagajnički primitak nč.	Blagajnički izdatak for.	Blagajnički izdatak nč.	Povremeni poslovi for.	Povremeni poslovi nč.	Troškovi radnje for.	Troškovi radnje nč.	Troškovi domaći for.	Troškovi domaći nč.

Ovakov dnevnik novčanih i povremenih poslova prikazujemo ovdje poradi toga, što su danas malo ne svi obrtnici, koji vode poslovne knjige, usvojili taj sgodan oblik.

U nj bilježimo vremenim redom sve izvršene poslove gotovine, vjeresije i zamjene Iz ovog jedinstvenog dnevnika prenosimo bilježke, koje se tiču poslova vjeresije, na dotične račune u glavnu knjigu prema poznatom načinu.

Nadalje možemo u toj knjizi svršetkom svakoga mjeseca prikazati blagajnički saldo i mjesečni promet radnje, ravno tako, kao da vodimo napose knjigu blagajne i dnevnik. Razlika sbrojeva blagajničkih stupaca primitka i izdatka prikazuje naime blagajnički saldo, koji bilježimo, poradi izravnanja tih sbrojeva, u stupac manjega sbroja, dakle u izdatak.

Podvučemo li prva tri stupca: blagajničkog primitka, izdatka i povremenih poslova, pa sbrojimo li iznose svih stupaca, a od njihovog ukupnog sbroja odbijemo blagajnički saldo, onda upoznajemo svotu mjesečnog prometa radnje.

Podcrtavši sva tri sbroja, prenosimo blagajnički saldo pod datumom sliedećega mjeseca u stupac primitka.

Ako bi ovakovo skraćeno knjiženje upotrebili na malo prije izradjeni primjer poslovnih dogodjaja za stolarsku radnju, to je dovoljno voditi ove knjige:

Inventar,
dnevnik novčanih i povremenih poslovah,
glavnu knjigu i
knjigu mjenica.

Pošto se tom skraticom ne mienja način upisivanja u inventar, glavnu knjigu i mjeničnik, to je ovdje izradjen, za obrazloženje skraćenog knjiženja, samo dnevnik novčanih i povremenih poslova. Ako ga sporedimo sa prije izradjenom knjigom blagajne, običnim dnevnikom i knjigom troškova, onda ćemo na prvi mah upoznati prednost ovako skraćenoga, pa ipak dosta preglednoga postupka.

Preporuča se zato izradak dnevnika novčanih i povremenih poslova i kod rješavanja priloženih primjera poslovnih dogodjaja za limarski, krojački, bravarski, postolarski, zidarski, tesarski, urarski, pekarski, ličilarski i slikarski posao.

DNEVNIK
novčanih i povremenih poslova.

(Mjesto knjige blagajne i dnevnika izradjenih na str. 50.)

Svibanj 1889.

Dan	Poziv		Blagajnički primitak for.	n.	Blagajnički izdatak for.	n.	Povremeni poslovi for.	n.	Troškovi radnje for.	n.	Troškovi domaći for.	n.
1.		Saldo glasom inventara	356	75								
„		Kupujem od F. Solarića, ovdje,										
„		orudja za			42	20			42	20		
„		Plaćam manjih poslovnih troškova			3	15			3	15		
„		Za poslovne knjige platio sam . .			12	50			12	50		
„		Dajem u kuću			40	—					40	—
2.		Od gostioničara Kunića za popravke	7	25								
4.		Prodao grad. pisarni 14 komada stolaca	49	—								
5.	3.	E. Marić, ovdje duguje za načinjene stolarske radnje na njegovoj kući prema ugovoru . .					420	—				
„	3.	E. Marić, ovdje potražuje jer mi je platio na račun gotovih	220	—								
6.	4.	F. Solarić, ovdje potražuje za robu, račun br.					18	24				
„		Plaćam radnikom			32	—			32	—		
8.		Prodao Iliji Ostoiću 2 ormara za	65	—								
9.		Plaćam poreza			8	58			8	58		
10.		Za vlastitu porabu potrošio sam .			25	—					25	—
11.	5.	Klarić, župnik u Bistri, na račun raznih osoba duguje za ormar za knjige . for. 25.— za klecalo . . . . . . „ 15.—					40	—				
12.		Kupio sam od Jos. Kolarića, ovdje raznoga drva za moj mjenični prihvat, dospjeo 15. lipnja po naredbi njegovoj					575	—				
„		Za privoz ovoga drva platio sam			3	25						
13.		Dajem u kuću			40	—					40	—
„		Plaćam radnikom			36	—			36	—		
14.	3.	E. Marić, ovdje potražuje za izplaćeni ostatak računa . . .	200	—								
15.	6.	J. Kolarić, ovdje potražuje za jelovo i hrastovo drvo					700	—				
		Iznos . . .	898	—	242	68	1.753	24	134	43	105	—

Svibanj 1889.

Dan	Poziv		Blagajnički primitak for.	n.	Blagajnički izdatak for.	n.	Povremeni poslovi for.	n.	Troškovi radnje for.	n.	Troškovi domaći for.	n.
		Prenos . .	898	—	242	68	1.753	24	134	43	105	—
16.		Platio za privoz jelovine i hrastovine			15	50						
16.		Platio predujam radnikom			22	—			22	—		
17.	5.	Dr. Belošević, ovdje, na račun raznih osoba duguje za pisaći stol iz orahovine, sa ladicami i zelenim suknom . . .					75	—				
„	5.	Dr. Belošević, ovdje, na račun raznih osoba potražuje za plaćenih na račun	25	—								
18.		Platio krojaču Orliću za odjela . .			75	—					75	—
19.	5.	G. Berković na račun raznih osoba duguje za 12 komada pletenih stolaca .					24	—				
20.		Plaćam radnikom			48	—			48	—		
22.		Platio vozaru Škoriću za 3 voza pieska			12	—					12	—
24.		Dajem u kuću			10	—					10	—
„		Uzeo za svoju porabu			10	—					10	—
25.	7.	S. Valić u Samoboru duguje za posudjenih mu			120	—						
26.	5.	Klarić, župnik u Bistri na račun raznih osoba potražuje za plaćenih	40	—								
28.		Plaćam radnikom . . . . :			66	—			66	—		
29.	3.	E. Marić ovdje potražuje za odplatu na račun nove gradnje	500	—								
31.	4.	F. Solarić, ovdje potražuje za željeznu robu, rač. br.					110	—				
		Saldo			841	82						
		Promet mjeseca svibnja for. 4056.42	1.463	—	1.463	—	1.972	24	270	43	212	—

Lipanj 1889.

Dan	Poziv		Blagajnički primitak for.	n.	Blagajnički izdatak for.	n.	Povremeni poslovi for.	n.	Troškovi radnje for.	n.	Troškovi domaći for.	n.
1.		Prenos salda	841	82								
„	5.	Berković G. na račun raznih osoba potražuje za odplatu na račun	14	—								
„		Zagreb. štedionica, ovdje duguje za plaćeni I. obrok			250	—						
„		Platio sam kamata			25	—						
„		Dajem u kuću			50	—					50	—
4.		Plaćam radnikom			62	—			62	—		
6.		Kupujem kod F. Dološića mastila za			13	75						
8.	5.	Dr. Beloševiz, ovdje, na račun raznih osoba potražuje za odplatu na račun	50	—								
10.		Kupio sam od staklara L. Kelera, ovdje robe za moj mjenični prihvat od 14 dana					180	—				
11.		Plaćam radnikom			70	—			70	—		
12.		Uzimam za moju porabu			30	—					30	—
13.	3.	E. Marić, ovdje potražuje za predanih mi na račun	800	—								
15.		Plaćam danas dospjeli akcept			575	—						
16.	7.	S. Valić u Samoboru potražuje za plaćenih mi	100	—								
17.		Za domaću potrebu dao sam			40	—					40	—
18		Plaćam radnikom			70	—			70	—		
19.		Prodao sam E. Deutschu 2 kreveta	45	—								
24.		Platio sam danas dospjeli mjenični prihvat			180	.						
25.		Plaćam radnikom			70	—			70	—		
26.		Kupio sam od P. Bačića kružnu pilu			12	—			12	—		
28.		Prodao sam tresaka za	7	50								
29.	3.	E. Marić, ovdje, duguje za izvedene stolarske i staklarske radnje na pučkoj učioni					2.000	—				
		Iznos	1.858	32	1.447	75	2.180	—	284	—	120	—

Lipanj 1889.

Dao	Poziv		Blagajnički primitak for.	n.	Blagajnički izdatak for.	n.	Povremeni poslovi for.	n.	Troškovi radnje for.	n.	Troškovi domaći for.	n.
		Prenos	1.858	32	1.447	75	2.180	—	284	—	120	—
29.	3.	E. Marić, ovdje potražuje za gotovo plaćenih	350	—								
		za moju mjenicu na njega dosp. 31. srpnja po naredbi mojoj					350	—				
„	6.	J. Kolarić, ovdje duguje za plaćenih mu na račun			200	—						
„	1.	J. Karlovčić u Sisku duguje za plaćenih mu na račun			100	—						
„	4.	F. Solarić, ovdje duguje za plaćenih mu na račun			128	24						
		Saldo			332	33						
		Promet lipnja . . . for. 6614.31	2.208	32	2.208	32	2.530	—	284	—	120	—

Srpanj 1889.

Dao	Poziv		Blagajnički primitak for.	n.	Blagajnički izdatak for.	n.	Povremeni poslovi for.	n.	Troškovi radnje for.	n.	Troškovi domaći for.	n.
1.		Prenos salda	332	33								

II. Limarska radnja.

1. Studeni.

Počimam radnju sa for. 700.— gotova novca.

U knjigu blagajne, primitak.

Za domaću potrebu dajem for. 45. Za moju porabu uzimljem for. 5.

U izdatak knjige blagajne, i u domaći troškovnik.

2. studeni.

Plaćam najmovinu za mjesec studeni for. 16.—.
Za poslovne knjige plaćam for. 4.80.
Kupujem kod J. Kavića, ovdje 20 met. centi kamena ugljena po 70 nvč. za for. 14.— na vjeresiju.

U dnevnik, glavnu knjigu i u domaći troškovnik.

Kupujem 15 vreća drvena ugljena po 30 nvč. za gotovih for. 4.50.

U knjigu blagajne, i u poslovni troškovnik.

3. studeni.

Plaćam poreza for. 7.22.

U knjigu blagajne, i u poslovni troškovnik.

Uzimljem kod P. Popovića, ovdje:

2 kg. salmijaka	po for. 1.52	za for.	3.04
10 „ kolofonije	„ „ 0.50	„ „	5.—
$^1/_4$ met. cente solne kiseline	„ „ 6.—	„ „	1.50
na vjeresiju		for.	9.54

U dnevnik i u glavnu knjigu.

4. studeni.

Uzimljem od željeznara K. Vidovića, ovdje:

3 ploče mjedi, 8 kg. . .	po for. 1.80	za for.	14.40
16 ploča bieloga lima		„ „	9.—
12 kg. englezkog kositra .	po for. 1.20	„ „	14.40
12 „ olova	„ „ 0.16	„ „	1.92
1 ploču bakra, 4 kg. . .	„ „ 2.30	„ „	8.80
na vjeresiju		for.	48.52

Kupujem kod V. Ceraja ovdje, na vjeresiju razno orudje za for. 85.—.

5. studenni.

Kupujem na licitaciji ostavštine iza limara Brajdića, orudja i materijala za gotovih for. 180.—

6. studeni.

Načinio sam za vrtlara Galovića, ovdje:

6 čabara, lakiranih . .	po for. 2.—	za for.	12.—
2 zaljevače, lakirane . .	„ „ 1.80	„ „	3.60
na vjeresiju		for.	15.60

U dnevnik i u glavnu knjigu.

7. studeni.

Plaćam radniku za prošlu sedmicu for. 9.—.

U knjigu blagajne i u poslovni troškovnik.

10. studeni.

Primam od upravitelja Hržića, ovdje, za izradjeni vjetrenik (Windfänger) for. 12.— u gotovom.

12. studeni.

Načinio sam na kući pekara Zajčića u predgradju krovne žljebove sa odvodnim cievima za for. 112.—. Zajčić plaća na račun for. 50.— gotovine, ostatak ostaje dužan.

Zadužujemo Zajčića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 112.—, plaćenih for. 50.— bilježimo u primitak knjige blagajne i priznajemo za nj Zajčića u glavnoj knjizi.

14. studeni.

Plaćam radniku for. 9.—.
Izradio sam i predao željeznaru K. Vidoviću, ovdje, poručenih:

50 kom. pećnih zaslonjača od crnoga lima . .	po 1.35 nvč.	za for.	67.50
25 komada pećnih zaslonjača, fazonovanih . . .	po for. 1.80	za for.	45.—
na vjeresiju		for.	112.50

U dnevnik i u glavnu knjigu.

16. studeni.

Šaljem mjerniku Nenadiću, ovdje na poruku:

1 samovar	. . . .	for. 4.—
1 bukaru za kavu od lima	. . . . . .	„ 0.80
1 „ „ mlieko	. . . .	„ 0.75
1 „ „ petrolej	. . . .	„ 0.90
na vjeresiju	. . . .	for. 6.45

17. studeni.

Prodao sam na sajmu u Karlovcu limene robe za gotovih for. 80.25.
Platio sam sajmovnih troškovah for. 12.80.

20. studeni.

Izradio sam za slastičara Hubera, ovdje:

kalupa razne veličine	. . . .	za for. 8.50
6 limenih ploča za pecivo	. . . . .	„ „ 3.—
2 velike bukare za mlieko	. . . . .	„ „ 5.25
na vjeresiju	. . . .	for. 16.75

21. studeni.

Plaćam radnikom for. 16.—.

24. studeni.

Pekar Zajčić plaća na račun for. 60.— i uzkraćuje for. 2.—.

U knjigu blagajne for. 60.—. U glavnu knjigu potraživanje for. 60.— i gubitak od for. 2.

Za domaću potrebu dajem for. 15.—.

26. studeni.

Prodajem G. Gabriću iz Gorice limenu pečcu za for. 4.50 za gotovo.

27. studeni.

Plaćam radnikom for. 16.—.

30. studeni.

Zaključujem knjigu blagajne i prenosim saldo u račun za mjesec prosinac.

1. prosinac.

Uzimljem kod K. Vidovića, ovdje, materijala za for. 125.— na vjeresiju.

Kupujem kod P. Popovića, ovdje, robe za gotovih for. 30.—.

Plaćam najmovinu za mjesec prosinac, za dućan for. 10.—, za stan for. 16.—, ukupno for. 26.—.

U knjigu blagajne, i u domaći i poslovni troškovnik.

Otvorio sam pored radionice prodavaonu sitne limene robe.

Pazar bilježit ćemo dnevno u „knjižicu pazara“, a odavle prenosit ćemo svršetkom svake nedjelje svotu pazara u knjigu blagajne.

2. prosinac.

Izradio sam za upravu bolničke kupatelji, ovdje:

6 velikih kupaka	. .	po for. 20.—	za for. 120.—
4 manjih „	. .	„ „ 14.—	„ „ 56.—
1 spremicu za vodu	. . . .		„ 20.—
na vjeresiju	. . . .		for. 196.—

4. prosinac.

Plaćam radnikom for. 18.—.

6. prosinac.

Dajem za domaću potrebu for. 30.—. Za svoju porabu uzimljem for. 10.—.

8. prosinac.

Pazario sam u prodavaonici tečajem prošle nedjelje gotovih for. 10.85.

U knjigu blagajne, primitak.

10. prosinac.

Primio sam za popravak vodovodnih cievi i zapirača for. 1.20.

11. prosinac.

Plaćam radnikom for. 20.—.

12. prosinac.

Plaćam vjerovniku I. Kaviću, ovdje, račun od for. 14.— i uzimljem ponovno kamena ugljena za gotovih for. 8.—.

Prvi dio u knjigu blagajne i glavnu knjigu, drugi dio u knjigu blagajne i u domaći troškovnik.

15. prosinac.

Plaćam trgovcu P. Popoviću, ovdje na račun for. 15.—.
Pazario sam u prodavaonici prošle nedjelje gotovih for. 17.60.

16. prosinac.

Primam od bolničke uprave na račun kupaka gotovih for. 196.—.
U knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

18. prosinac.

Plaćam radnikom for. 18.—.
Izradio sam za sudca Borošića, ovdje:

1 kuhinjsku svetiljku	za for. 1.20
1 bukaru za petrolej	„ „ 0.80
Popravio kupku	„ „ 0.50
Primam gotovoga	for. 2.50

19. prosinac.

Dajem u kuću for. 35.

20. prosinac.

Mjernik Nenadić plaća svoj račun od for. 6.45.

21. prosinac.

Vrtljar G. Galović plaća svoj račun od for. 15.60.

22. prosinac.

Ulažem u obrtničku štedionicu, ovdje for. 200.— gotovine.
U knjigu blag. i u glavnu knjigu.

Pazar u prodavaonici za prošlju nedjelju iznosi for. 22.35.

24. prosinac.

Kupio sam bozićnih darova za for. 8.75.
Plaćam radnikom for. 22.—.

29. prosinac.

Pazar u prodavaonici iznosi za prošlu nedjelju for. 5.10.

31. prosinac.

Zaključujem poslovne knjige za minulu godinu ovim redom:

1. Knjigu blagajne.

Brojeć novac u blagajni, opažamo, da je blagajnička gotovina za for. 1.40 manja od salda knjige blagajne, što je nastalo uslied pogrješnog bilježenja u knjigu ili uslied pogrješnog izplaćivanja novca.

Ovaj nedostatak od for. 1.40 bilježimo još prije zaključenja na stranu izdatka knjige blagajne kao gubitak.

2. Zaključujem račune u glavnoj knjizi.
3. Sastavljam inventar.

Orudje procjenjujem na for. 265.—.
Zalihu materijala na for. 45.—.

Ostale podatke nalazimo u zaključenoj knjizi blagajne i u glav. knjizi.
Pošto nismo spomenuli vriednost pokućtva u početnom inventaru, to ga ni ovaj put ne mećemo u inventar.

Početna čista imovina bijaše for. 700.—

III. Krojačka radnja.

Popisujem imovinu:

Gotov novac	for.	145.25
Roba: sukna za	„	1200.—
drugih tkanina	„	150.—
sitne robe i pribora za	„	25.—
Poslovni namještaj i orudje	„	250.—
Pokućtvo	„	200.—
Dužnici: A. Rožić, ovdje	„	80.—
G. Pavlović „	„	35.—
St. Petras „	„	70.—
Iv. Trzić „	„	65.—
Razne osobe „	„	390.—
Vjerovnici: M. Cekorić, ovdje za robu for. . . .	„	120.—
Obrtnička pripomoćna zadruga, ovdje za posudjenu svotu	„	500.—
Mjenični prihvati (akcepti).		
Tezica Karla Tauba u Brnu dosp. 15. srpnja . . .	„	250.75
„ Jos. Selingera u Beču „ 29. „ . . .	„	300.—

Imade se sastaviti inventar i na njegovom osnovu otvoriti knjiga blagajne, glavna knjiga i knjiga mjenica.

Poslovni dogodjaji mjeseca srpnja.

1. srpanj.

Dužnik G. Pavlović plaća na račun	for.	10.—
„ Iv. Trzić „ „ „	„	20.—
„ Od raznih osoba unišlo je	„	80.—
Odplaćujem obrt. pripom. zadruzi u ime duga . . .	„	100.—

Poslovi gotovine i vjeresije, u knjigu blag. i u glavnu knjigu.

2. srpanj.

Elser & Comp. u Beču, šalju poštom ševijota za for. 42.80. Plaćam račun poštovnim pouzećem.

U knjigu blagajne.

3. srpanj.

Načinio sam za gostioničara Hajeka ljetno odielo za for. 45. Hajek plaća gotovinom.

U knjigu blagajne.

5. srpanj.

Plaćam radnikom for. 25.

U knjigu blagajne i u poslovni troškovnik.

7. srpanj.

Stevo Petras plaća svoj račun od for. 70.—. Načinio sam mu novo odielo za for. 38.— i kabanicu za for. 24. – na vjeresiju.

U knjigu blagajne, dnevnik i u glavnu knjigu.

9. srpanj.

Za domaću potrebu dajem for. 50.—.

U knjigu blagajne i u dom. troškovnik.

10. srpanj.

Načinio sam za V. Velimirovića salonsko odielo za for. 60.—; on mi plaća $^1/_2$ gotovinom, $^1/_2$ ostaje dužan.

Cielu svotu u dnevnik, pola svote u knjigu blagajne, obe svote u glavnu knjigu.

11. srpanj.

Od raznih osoba unišlo je for. 25.—.

U knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

12. srpanj.

Načinio sam 3 livreje za sluge pl. Rukavine i primio sam gotovih for. 108.—.

13. srpanj.

Kupujem kod trgovca M. Cekorića, ovdje tkanine i sitne robe za gotovih for. 11.25.

Plaćam na stari račun for. 40.—.

U knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

14. srpanj.

A. Rožić, trgovac, ovdje, plaća na račun for. 50.—.

15. srpanj.

Plaćam kod hrv. eskomptne banke ovdje, danas dospjeli mjenični prihvat (akcept) od for. 250.75.

Platu mjen. prihvata bilježimo u knjigu blagajne i u knjigu mjenica.

17. srpanj.

Načinio sam za sina trgovca A. Rožića odielo za for. 22. na vjeresiju.

U dnevnik i u glavnu knjigu.

19. srpanj.

Plaćam radnikom for. 34.50.

20. srpanj.

Poručujem kod Elsera & Comp. u Beču robe za kojih for. 150.—, pošto sam s njima pismeno ugovorio poslovnu svezu i platu sa mjen. prihvati (akcepti).

Neknjižimo, jer je posao dopisivanja.

21. srpanj.

Savjetniku Maričiću načinio sam ogrtač za for. 32, platio je gotovinom.

23. srpanj.

Za popravak robe primio sam od A. Rozića for. 2.25.

U knjigu blagajne.

25. srpanj.

Načinio sam 12 odiela za gradske stražare u vriednosti od for. 336. Platu sam primio u gotovom.

27. srpanj.

Kupio sam 2 para cipela za gotovih for. 14.50.

29. srpanj.

Plaćam kod komercijalne banke, ovdje, danas dospjeli mjenični prihvat (akcept) od for. 300.

30. srpanj.

Stiže od Elsera & Comp. u Beču poručena roba sa fakturom vrhu for. 165.50. Za ovu svotu prihvaćam mjenicu dosp. 15. rujna po naredbi njihovoj.

Posao zamjene u dnevnik. Mjenicu bilježim u knjigu mjenica. Fakturu spremam u knjigu kupnje.

Platio sam troškova na robu for. 3.40.

U knjigu blagajne.

31. srpanj.

Plaćam poreza	for.	5.55
„ najmovine	„	35.—

Zaključujem knjige.

Popisujem imovinu t. j. sastavljam inventar.

Zaliha robe	for.	1220.—
„ drugih tkanina	„	100.—
„ sitne robe i pridora	„	30.—

Namještaj i pokućtvo pod prijašnju vriednost. U pasivu brojim tezicu Elsera & Comp. for. 165.50 dosp. 15. rujna, bez da ju diskontujem. Dužnike i vjerovnike prema glav. knjizi.

IV. Bravarska radnja.

Mladi bravar Franjo Mirković, radio je kod gospodara Halara više godina kao kalfa, oženio je Halarovu kćerku i preuzeo je od

tasta cielu radnju. Kao nekadašnji pitomac obrtne škole u Zagrebu, zavolio je red u svemu i svačem, zato je odlučio voditi poslovne knjige i odpočima knjiženje dne 1. studenoga, popisom cjelokupnog imanja, kako ga je našao u Halara i svojom trogodišnjom prištednjom.

Aktiva:

1. Gotov novac u kući for. 48.45.

2. Izradjena roba:	2 štednjaka velika po 25	for.	50.—	
	2 „ srednja „ 17	„	34.—	
	1 „ malena „ 10	„	10.—	
	Pećne cievi razne veličine za	„	7.50	
	Brave sa ključima	„	50.—	
		for.	151.50	
3. Surov materijal:	Kvadratnog i valjkastog željeza za	for.	75.—	
	Željeza druge vrsti za	„	45.—	
	Željeznog lima za	„	30.—	
	Ocjela za	„	25.—	
	Mjedi za	„	10.—	
	Ugljevja drvenoga za	„	10.—	
	Staroga željeza za	„	10.—	
		for.	205.—	

4. Namještaj i orudje u radionici glasom posebnoga popisa vriedi	for.	200.—
5. Pokućtvo vriedi	„	250.—
6. Njegova prištednja, glasom štedne knjižice I. zagrebačke štedionice iznosi *)	„	240.—

Pasiva:

Dugovanje u željeznari F. Budišića, ovdje	„	125.75

Na temelju popisa imanja otvara poslovne knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca studena.

1. studeni.

Kupuje poslovne knjige kod J. Hühna za gotovih for. 7.50.
Daje u kuću for. 10.—.
Plaća radniku for. 4.—.

Poslovi gotovine, izdatci.

*) Nije nuždno otvoriti račun u glavnoj knjizi.

3. studeni.

Načinio za graditelja Kastnera 1 rešetku za avliju od	for.	20·—
2 okova za vrata od avlije i umjetnu bravu za . .	„	26.75
na vjeresiju . .	for.	46.—

Posao vjeresije, u dnevnik i glavnu knjigu.

4. studeni.

Primio za popravak brave for. —.40
„ „ 1 poveći ključ „ —.80 for. 1.20

Posao gotovine primitak.

5. studeni.

Popravio bravu na vratima kuće knjigoveže Jande za gotovih for. 1.20.

6. studeni.

Prodao klesaru Kariolicu mali štednjak za gotovih for. 10.50.

7. studeni.

Kupio kod stolara Jurčića na vjeresiju 1 ormar za for. 16.—.

8. studeni.

Daje u kuću for. 10.—, za svoju porabu uzima for. 3.—. Plaća radniku for. 4.—.

U knjigu blag. i u dom. i posl. troškovnik.

10. studeni.

Izvadio je iz I. zagrebačke štedionice for. 50.— na štednu knjižicu.

Posao gotovine.

Okovao je vrata željeznim limom na pivnici krčmara Gabrona za gotovih for. 9.80.

11. studeni.

Kupio drvenog ugljevja za for. 4.50.

12. studeni.

Načinio i pričvrstio na kući trgovca Janka Škarića 7 brava razne veličine sa ključima za for. 25.70, koje je primio u gotovom novcu.
Daje milodara za pogorele for. 1.—.

13. studeni.

Plaća željeznaru F. Budišiću na račun for. 50.— i uzima ponovno raznog materijala za ukupnih for. 26.30 na vjeresiju.

Prvi dio je posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Drugi dio je posao vjeresije, u dnevnik i glavnu knjigu.

14. studeni.

Za popravak i okov na dućanskim vratima primio je for. 7.40.
Kupio 1 met. hvat drva za for. 13.—.

15. studeni.

Daje u kuću for. 12.—, plaća radniku for. 4.—.

17. studeni.

Zamjenio je kotao na štednjaku sa novim i primio u to ime for. 5.— i stari kotao.

Posao gotovine, primitak.

Platio za pilenje drva for. 2.80.

18. studeni.

Graditelj Kastner, platio je na račun for. 45.— i naručio je naslone za stube.

Posao gotovine i vjeresije, u knjigu blagajne i glavnu knjigu.

Načinio i prodao 2 ključa za vrata od avlije za gotovih for. 2.20.

19. studeni.

Za pričvršćenje zvonila na kući savjetnika Kirinca primio je for. 2.50.
Za okove na 4 prozora primio for. 4.30.

20. studeni.

Prodao mlinaru Dragutinu Dobriću iz Ksavera 1 veliki štednjak od for. 25.— na vjeresiju.
Dobrić je platio odmah for. 15.—.

Prvi dio je posao vjeresije u dnevnik i glavnu knjigu; drugi dio je posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i glavnu knjigu t. j. zadužnjem kupca za svotu for. 25.—, a priznajem ga za plaćenih for. 15.—.

21. studeni.

Kupio kod krojača Franka, ovdje 1 odielo od for. 23 na vjeresiju.

22. studeni.

Daje u kuću for. 15.—, plaća radniku for. 4.—. Za popravak na štednjaku primio for. 1.50.

24. studeni.

Načinio i pričvrstio na kućnim vratima urešene okove za gotovih for. 10.50. Za popravak kotlova u tvornici likera primio for. 6.80.

25. studeni.

Platio poreza for. 4.75. Za 1 par čizama platio postolaru Čubeliću for. 10.—.

26. studeni.

Prodao 2 male brave sa ključima za for. 2.50. Kod gostioničara Dolenca, namjestio štednjak, izmienio pećnu ploču sa novom, opravio i nauljio brave za gotovih for. 7.80.

27. studeni.

Predao graditelju Kastneru izradjene naslone za stube, pa ih namjestio. Račun ove radnje for. 19.75 i ostatak prijašnjeg računa for. 1.75 platio je Kastneru gotovinom.

Prvi dio dogodjaja je posao gotovine, primitak. Izravnanje ostatka prijašnjega računa je posao gotovine i vjeresije, zato u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Platio je kod Kolmara & Comp., ovdje, za 10 met. centi kamena ugljena po 52 nvč. for. 5.20.

28. studeni.

Platio kod željeznara F. Budišića na račun for. 25.— i uzeo ponovno materija for. 18.65 na vjeresiju.

29. studeni.

Daje u kuću for. 16.—, za svoju porabu uzima 5.—, plaća radniku for. 4.—.

Načinio dva žepna ključa za vrata od avlije i primio for. 2.—.

30. studeni.

Zaključuje poslovne knjige. Prigodom popisa ima na računu:

zalihu gotove robe	for.	100.—
„ surova materijala	„	341.41
Pokućtvo	„	266.—
Orudje i namještaj u poslovnici	„	200.—
Ostalo prema knjigama.		

V. Postolarska radnja.

Postolar Janko Perić popisuje dne 30. lipnja o. g. svoje cjelokupno imanje, koje se sastoji od ovih imovnih česti:

Aktiva:

1. Kuća br. 14 na Petrinjskoj cesti, na jedan kat, sa baštom, u vriednosti od for. 8000.—.
2. Pokućtvo i namještaj u radionici vriedi for. 300.—.
3. Šivaći stroj, orudje i kalupi vriede for. 200.—.
4. Surove tvorine: koža fina i prosta, čavlići drveni i kovni, konac i t. d. vriedi for. 60.—.
5. gotova roba vriedi for. 75.—.
6. Gotov novac for. 130.—.
7. Tražbine: kod stolara Stružića ..... for. 14.70
   „ glumca Medića .... „ 22.—
   „ činovnika Jirgolića ...... „ 8.50

Pasiva:

Dugovina kod trgovca Kačića i druga, ovdje, za kožu i drugi materijal for. 87.25.

Ima se složiti inventar i otvoriti poslovne knjige dne 1. srpnja.

Poslovni dogodjaji mjeseca srpnja:

1. srpanj.

Daje u kuću for. 12.—, plaća radnikom for. 4.50.

2. srpanj.

Načinio za trgovca Femenića 1 par cipela za gotovih for. 7.—.

4. srpanj.

Činovnik Jirgolić plaća na račun for. 4.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

5. srpanj.

Načinio za gospodju Leučevku i njezinu kćeru 2 para lastinastih cipela za gotovih for. 9.—.

6. srpanj.

Kupio kod stolara Stružića 1 stol od hrastovine za for. 12.— na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

Metnuo na cipele staklara Hanžeka djonove i nove pete za gotovih for. 1.60.

7. srpanj.

Kupio za kćerku Evicu kod Kronfelda tkanine za odielo za gotovih for. 6.40.

8. srpanj.

Dao u kuću for. 10.—, plaća radnikom for. 5.—.

10. srpanj.

Prodao 3 para seljačkih čizama za gotovih for. 24.—.

12. srpanj.

Platio trgovini kože Kačića i druga na račun for. 15.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Platio poreza for. 7.80.

13. srpanj.

Načinio Maksi Brajeru, knjigovodji, ovdje, za 1 par finih cipela for. 7.50 na vjeresiju.

14. srpanj.

Uzima kod Kačića i druga, ovdje, kože za djonove, teleće, šagrena i t. d. za for. 45.— na vjeresiju.

15. srpanj.

Daje u kuću for. 14.—, plaća radnikom for. 5.50.

Stanar u prvom katu kuće, mašinista Mudrinić, platio je stanarinu za ovaj mjesec for. 20.—.

Posao gotovine, primitak.

17. srpanj.

Prodao 1 par čizama od fine kože za for. 14.—.

Prodao 1 par ženskih cipela for. 4.20 i primio za opravak cipela for. 0.60.

18. srpanj.

Židaru Jožiću platio je danas za popravak na kući for. 16.50.

Glumac Medić platio je na račun for. 10.—.

19. srpanj.

Za jedan metrički hvat drva platio je kod Fürsta for. 13.—, za pilenje for. 3.—.

20. srpanj.

Odpravio ženu sa gotovom robom na sajam u Vel. Goricu i platio podvoza for. 6.—.

Glumcu Mediću načinio i predao 1 par cipela od laka za for. 7.50 na vjeresiju.

21. srpanj.

Za popravak razbijenih prozora platio je staklaru Hanžeku for. 1.80.

Primio za popravak cipela i djonovanje čizama for. 5.25.

22. srpanj.

Vratila se žena od sajma u Vel. Gorici, gdje je prodala cipela i čizama za for. 52.75.

Daje u kuću for. 14.—, plaća radnikom for. 5.50 i šalje bratu u Varaždinu for. 10.—.

24. srpanj.

Dao je milodara za gradnju obrtničke bolnice for. 5.—.

Načinio za djecu stolara Stružića 2 para cipela za for. 9.— na vjeresiju.

25. srpanj

Platio Kačiću i drugu na račun for. 20.—, i uzeo ponovno sitnog materija za for. 2.40 na vjeresiju.

Prvi dio je posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu. Drugi dio posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

Prodao 1 par cipela za for. 6.—.
Primio za popravak čizama for. 2.80.

26. srpanj.

Kupio od seljaka Jurinića iz Šestina 5 hl. vina po for. 8 za for. 40. Platio pola u gotovom, pola na vjeresiju.

Uzmimo, da smo kupili vino na vjeresiju, zato bilježimo dogodjaj (for. 40) u dnevnik i u glavnu knjigu.

Platu od for 20.— bilježimo u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Najmio je još jednog radnika i dao mu je predujma for. 3.—.

Posao gotovine, izdatak.

27. srpanj.

Načinio i predao G. Stefančiću 2 para cipela za gotovih for. 12.
Platio kod gradskog magistrata globu od for. 3.—.

28. srpanj.

Kupio za sebe odielo kod Špicera za gotovih for. 22.—.
Primio za popravak cipela for. 3.40.

29. srpanj.

Daje u kuću for. 10.—, plaća radnikom for. 7.—.
Prodao 1 par čizama za gotovih for. 8.—.

30. srpanj.

Plaća Kačiću i drugu, ovdje, na račun for. 15.

31. srpanj.

Zaključuje poslovne knjige.

Prigodom popisa imanja, procjenjuje vriednost surova materijala na for. 100.—, gotovu robu na for. 130.—, namještaj, orudje, pokućtvo i kuću kao pred mjesec dana, ostalo prema knjigama. — Svoju tražbinu kod činovnika Jirgolića odpisuje, pošto je ovaj umro bez ikakvoga imanja. Odpis prikazujemo na Jirgolićevu računu u glavnoj knjizi tako, da ovaj zaključimo „gubitkom“, mjesto „saldom“. Naravska je stvar, da onaj gubitak ne prikazujemo u zaklačnom inventaru i da ga ne prenosimo u novi račun.

VI. Zidarska radnja.

Zidarski majstor i poduzetnik Jakov Abodić u Zagrebu počima voditi knjige na osnovu sliedećeg inventara:

1. svibnja.

Aktiva:

1. Gotov novac for. 1542.60.
2. Dvie uložne knjižice gornjo-gradske štedionice.*

   Prva broj 32. od for. 120.—
   Druga „ 33. „ „ 75.—

3. Razni materijal:

10.000 kom.	cigle	po 12.—	for.	120.—
150 kubm.	pieska	„ 0.45	„	67.50
80 „	vapna	„ 1.25	„	100.—
200 „	kamena	„ 0.95	„	190.—

4. Zidarsko orudje i gradja za skele for. 250.—.
5. Pokućtvo i namještaj kuhinje i pivnice for. 500.—.
6. Nepokretnosti:

   Kuća sa sušom i baštom for. 12.000.—. Dvie parcele gradjevnog zemljišta u vojničkoj ulici:

   parc. br. 97. m² 450 } po 2.— for. 900.—
   „ „ 98. „ 500 } po 2.— for. 1000.—

Pasiva:

4% hipotekarna tražbina Ivana Jankovića, ovdje na kući i suši for. 2000.—.
Tražbina Luke Šajnovića, vlastnika ciglane, ovdje for. 100.—.
Tražbina Mirka Majera, ovdje za kamen i piesak for. 50.—.
Složi inventar i otvori knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca svibnja:

1. svibanj.

Platio za kućevnu potrebu for. 40.—.
Platio poreza for. 9.—.

*) Prigodom otvaranja računa u glavnoj knjizi nije nuždno, otvoriti račun gornjogradskoj štedionici.

Pogodio sa bravarom Stevom Botićem zidarske radnje za bravarsku radionicu.

Nije predmet knjiženja.

2. svibanj.

Kupio od Mirka Majera, ovdje, kamena i pieska za for. 24.75 na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i glavnu knjigu.

3. svibanj.

Platio radnikom for. 28.45.

5. svibanj.

Za namještenje nove kuhinjske peći i krečenje soba u prostorijama obrtne zadruge primio for. 22.50.

6. svibanj.

Platio Luki Šajnoviću, ovdje, na račun for. 100.—.

Posao gotovine i vjeresije, u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Naručio kod njega ponovno i primio:

5000 kom. cigle po 12.—	for. 60.—
20 kubm. vapna „ 1.20	„ 24.—
na vjeresiju . .	for. 84.—

Posao vjeresije u dnevnik i glavnu knjigu.

7. svibanj.

Kupio cementa za gotovih for. 12.25.

8. svibanj.

Prodao susjedu Matasiću cigle za gotovih for. 4.—.

9. svibanj.

Platio krojaču za odielo for. 23.—.

10. svibanj.

Platio radnikom for. 31.—.

12. svibanj.

Prodao Janku Crnetiću, ovdje, gradjevno zemljište u vojničkoj ulici parc. br. 97. m² 450 po 2.50 za for. 1125.—. Crnetić je platio gotovih for. 625.—, ostatak je ostao dužan, pošto je gruntovno uknjižen na toj parceli na trošak kupca.

Zadužujem Crnetića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 1425; plaćenih for. 625 bilježim u knjigu blagajne i priznajem za nj Crnetića u glavnoj knjizi.

13. svibanj.

Kupio raznog željeznog orudja za gotovih for. 16.30.

14. svibanj.

Prezidao sobu u gostioni Grahovca i primio pogodjenih for. 45.

15. svibanj.

Platio za ličenje vrata i prozora na kući, gotovih for. 48.—.

16. svibanj.

Platio Ivanu Jankoviću na račun prvi dospjeli obrok hipotekarne tražbine for. 200.— i

4% kamata za ¼ godine for. 20.—.

Odplatu obroka bilježimo u knjigu blagajne i u glavnu knjigu, platu kamata pako samo u knjigu blagajne.

17. svibanj.

Platio radnikom for. 31.—.

19. svibanj.

Primio od bravara Steve Botića predujam na dosada izgradjeni dio radionice gotovih for. 250.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

20. svibanj.

Platio vjerovniku Mirku Majeru na račun for. 50.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

21. svibanj.

Dao za kućevnu potrebu for. 20.—.

22. svibanj.

Sazidao na kući Luke Šajnovića dimnjak za for. 18.— na vjeresiju.

23. svibanj.

Kupio od susjeda Milana Matašića pol parcele br. 198, gradjevnoga zemljišta, koje se tiče suše m² 200.— po 2 za for. 400.
U ime kupovine platio gotovih for. 300.—, ostatak na vjeresiju.

Priznajem Matašića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 400.—; plaćenih for. 300.— bilježim u knjigu blagajne i zadužujem za nj Matašića u glavnoj knjizi.

24. svibanj.

Platio radnikom for. 31.—.

26. svibanj.

Kupio od bačvara Halagića starih buradi za pravljenje žbuke za gotovih for. 11.—.

28. svibanj.

Poslao poštom bratu Ivanu, vojniku u Trstu, gotovih for. 10.—.

29. svibanj.

Za zidarske opravke i krečenje na kući Dragutina Hermana primio gotovih for. 27.—.

30. svibanj.

Dovršio zidarske radnje na radionici bravara Steve Botića. Pogodjena svota for. 500.—. Botić je platio jedan dio svote u ime predujma 19. o. mj., ostatak platiti će 15. augusta.

Posao vjeresije, zadužujem Botića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 500.—, pošto sam ga 19. o. m. priznao za for. 250.— plaćenoga predujma.

31. svibanj.

Platio radnikom for. 35.—.

Zaključenje poslovnih knjiga. Prigodom popisa imanja procjenujemo materijal na stovarištu sa for. 150.—. Orudje sa for 261.—, od uložaka u štedionici računam dobiti 4% (1/3% za 1 mjesec), gotovina, dugovi i tražbine prema knjizi blagajne i glavnoj knjizi, pokućtvo i nepokretnosti prema prijašnjem inventaru. Mjesto parcele br. 97. računamo kupljenu parcelu br. 198.

VII. Tesarska radnja.

Počimam voditi knjige 1. srpnja na osnovu sliedećeg inventara.

Aktiva:

1. Gotov novac for. 650.75.
2. Materijal:

jelovih stabala	za for.	150.—
bukovih „	„ „	70.—
jelovih letava	„ „	200.—
jelovih dasaka	„ „	300.—
hrastovih mostnica	„ „	180.—

3. Orudje: pile, sjekire, čekići, blanjače i drugo „ 200.—
4. Pokućtvo u stanu i namještaj u kuhinji . . „ 250.—
5. Nepokretnosti:

tesarski dvor vriedi	for.	300.—
zidana radionica	„	400.—
pokrivena sprema od dasaka	„	60.—

Pasiva:

Tražbina Franje Matića . . . . for. 350.—

Sastavi inventar i otvori knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca srpnja.

1. srpanj.

Za kućevnu potrebu dao for. 75.—.
Za poslovne knjige platio for. 7.—.

2. srpanj.

Kupio od uprave vlastelinstva „Gora“ hrastovih stabala za for. 150.— na vjeresiju.

3. srpanj.

Prodao 2 voza tresaka za for. 4.—.

4. srpanj.

Za dovršene tesarske radnje na ovdješnjoj školi primio for. 400.

*

5. srpanj.

Platio radnikom for. 34.50.

7. srpnja.

Prodao jelovih letava za for. 25.—.

8. srpanj.

Načinio na sajmištu:
1 dašćaru za krčmara Božanića za gotovih for. 25.
1 dašćaru za trgovca Veselića za for. 30.— na vjeresiju.

9. srpanj.

Posudio vlastniku putujućeg „prirodnoga muzeja“ jelovih dasaka i primio u ime posudbine for. 15.—.

Posao gotovine, primitak.

10. srpanj.

Prodao 10 koševa strugotine za for. 1.—.

11. srpanj.

Prodao pokrivaču krovova Matiji Sabljiću jelovih letava za for. 68.— na vjeresiju.

12. srpanj.

Platio radnikom for. 33.—.

13. srpanj.

Ogradio baštu vinogradara Medarića i primio gotovih for. 28.—.

15. srpauj.

Platio poreza for. 8.50.

16. srpanj.

Za popravak rožnjaka na kući viećnika Savića primio for. 6.25.

17. srpanj.

Platio vjerovniku Franji Matiću na račun for. 200.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Preuzeo radnje za popravak drvenoga mosta preko potoka Bistra od gradske obćine i platio za privoz gradje do mosta for. 15.

Posao gotovine, izdatak.

18. srpanj.

Za brusenje orudja platio for. 4.80.

19. srpanj.

Platio radnikom for. 40.70.

20. srpanj.

Ogradio jašionu ovdješnje vojne uprave. Primio pogodjenih for. 150.

21. srpanj.

Kupio bravu za vrata na radionici za for. 3.80.

22. srpanj.

Platio upravi vlastelinstva „Gora“ na račun gotovih for. 50.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Kupio od vlastelinstva ponovno hrastovih mostnica za for. 100.— na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

23. srpanj.

Za postradale prigodom povodnje dao milodara for. 2.—.

24. srpanj.

Kupio veliko uže za radnju za for. 11.—.

25. srpanj.

Načinio za ovdješnju kadetsku školu sprave za gombanje od hrastovine i primio gotovih for. 35.—.

26. srpanj.

Platio radnikom for. 43.—.

28. srpanj.

Prodao 1 voz tresaka za for. 1.—.

29. srpanj.

Za dovršeni kiosk u vinogradu Medarića primio for. 20.—.

30. srpanj.

Primio od Matije Sabljića na račun for. 10.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

31. srpanj.

Kupio od Franje Matića jelovih stabala za for. 100 na vjeresiju.

Zaključujem knjige. Vriednost materijala na stovarištu for 823.—, Vriednost orudja for. 208.—. Vriednost do sada dovršene mostogradnje računam for. 150.— na teret računa gradske obćine (provedi u dnevniku i u glavnoj knjizi). — Pokućtvo i nepokretnosti prema prijašnjem inventaru. Gotovinu, dugove i tražbine prema knjizi blagajne i u glavnoj knjizi.

VIII. Urarska radnja.

Odlučio sam voditi knjige dne 1. srpnja na osnovu sliedećega inventara:

Aktiva:

1. Gotov novac	for.	500.—
2. Roba na stovarištu: ure, lanci i drugi materijal	„	3300.—
3. Orudje i makine	„	200.—
4. Dužnici: L. Aronović	„	70.—
F. Erbežnik	„	22.—
L. Galović	„	8.70
V. Hegedić *)	„	2.25
K. Falić *)	2	2.80
5. Pokućtvo i namještaj u dućanu	„	400.—
6. Kuća i dvorište	„	5000.—

Pasiva:

Na kući uknjižena tražbina Franje Šoštarića	„	2000.—
Tražbina dobavljača M. Beluša u Budimpešti	„	255.—
„ „ G. Pesare u Beču	„	13.25

Sastavi inventar i otvori poslovne knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca srpnja.

1. srpanj.

Za kućevnu potrebu dao for. 60.—.
Od stanara Hanžekovića primio najma for. 30.—.

*) Za Hegedića i Falića, zatim za mušterije, koje duguju platu za popravak satova otvori u glavnoj knjizi sbirni „račun raznih osoba".

2. srpanj.

Stigla je poručena urarska roba od Sporera i komp. u Beču za for. 93.25 na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

Platio sam zanj poštarine for. 1.35.

Posao gotovine, izdatak.

3. srpanj.

Platio poreza for. 7.25.

4. srpanj.

Dužnik F. Erbežnik platio je dužnih for. 22.—.

Posao gotovine i vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

Manjih poslovnih troškova platio sam for. 1.75.

5. srpanj.

Popravio sat kapetana Marinkovića za for. 2.70 na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu na račun raznih osoba.

7. srpanj.

Prodao F. Heldiću, ovdje, zlatan sat za for. 46.—. Heldić je platio gotovih for. 26.—, ostatak je ostao dužan.

Zadužujem Heldića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 46.—, plaćenih for. 26.— bilježim u knjigu blagajne i priznajem za nj Heldića u glavnoj knjizi.

9. srpanj.

Pazar od 1.—9. iznosi glasom „knjižice pazara" for. 31.85.

Posao gotovine, na stranu primitka knjige blagajne.

11. srpanj.

Prodao V. Pavuncu sat regulator sa ormarićem za for. 27.— na vjeresiju.

13. srpanj.

Dužnik K. Falić platio je duga for. 2.80.

14. srpanj.

Platio poslovnih troškova for. 3.10.

15. srpanj.

Pazar od 9. do 15 for. 26.15.

16. srpanj.

Gostioničar Rajzer kupio je gospojinski sat za for. 38.— i dao je popraviti regulator u gostionici za for. 2.— Oba iznosa ostao je dužan.

17. srpanj.

Stigao je putnik tvrdke M. Beluša u Budimpešti. Platio sam mu tražbinu tvrdke . . . . for. 255.—
po odbitku 4% popusta . . . . „ 10.20
gotovih . . . . „ 244.80

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Kupio sam ponovno od ove tvrdke robe za for. 200 na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

18. srpanj.

Prodao sam sat od for. 23.— i primio sam od kupca u zamjenu stari sat za for. 5.—. Kupac je platio for. 18.— gotovinom.

Ne treba bilježke, jer ovih 18.— mogu računati u dnevni pazar.

19. srpanj.

Gostioničar Rajzer platio je dužnih for. 40.—.

21. srpanj.

Pazar od 15. do 21. iznosi for. 45.95.

22. srpanj.

Poslao sam poštovnom naputnicom vjerovniku Sporeru i komp. u Beču . . . . for. 93.95
po odbitku 5% popusta . . . . „ 4.62
gotovih . . . . „ 88.57

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

23. srpanj.

Stiže od G. Pesare u Beču poručena roba za for. 17.15 na vjeresiju.

Posao vjeresije u dnevnik i u glavnu knjigu.

24. srpanj.

L. Galović platio je dužnih for. 8.70.

25. srpanj.

Nalazim, da roba G. Pesare u Beču nije prema naručbi, zato mu vraćam neuporabive stvari u vriednosti od 6.20.

Posao vjeresije. Zadužujem dobavljača u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 6.20.

27. srpanj.

V. Pavunac platio je dužnih for. 27.—.

28. srpanj.

L. Galović kupio je sat i lanac za for. 28.— u zamjenu za stari sat od for. 3.—. Gotovoga je platio for. 15.—. Ostatak je ostao dužan.

Zadužujem Galovića u dnevniku i u glavnoj knjizi za for. 25.—; plaćenih for. 15.— bilježim u knjigu blagajne i priznajem za nj Galovića u glavnoj knjizi.

29. srpanj.

Za popravke na kući platio sam for. 50.—.

31. srpanj.

Pazar od 21. do 31. iznosi for. 32.75.
Platio kalfi for. 30.—.
Platio poslovnih troškova for. 2.20.

Zaključujem knjige. Prilikom inventarenja procjenjujem robu i materijal na stovarištu sa for. 3470.—.

Kod orudja računam 2% godišnjeg iztrošenja. Ostali podatci prema izradjenim knjigama.

IX. Slikarska i ličilarska radnja.

Počimam voditi knjige 1. rujna na osnovu sliedećega inventara:

Aktiva:

1. Gotov novac . . . . for. 250.75
2. Materijal: boje, kistovi, tapeti, uresi od sadre i papirne mase i dr. . . . . „ 650.—
3. Orudje . . . . „ 100.—

4. Dužnici: Sava Gjurić, ovdje . . . . „ 85.—
Jovo Radić, „ . . . . „ 9.80
Milan Weis „ . . . . „ 15.66
5. Pokućtvo stana i namještaj u radionici . . . . „ 400.—

Pasiva:

Tražbina N. Dolovčaka, ovdje . . . . „ 125.—

Sastavi inventar i otvori knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca rujna.

1. rujan.

Za vlastitu potrebu uzeo iz blagajne for. 25.—.
Platio stanarine for. 18.—.

2. rujan.

Za dovršene ličilarske radnje na vatrogasilačkom spremištu primio sam for. 23.75.

3. rujan.

Platio kalfama for. 12.—.

5. rujan.

Platio vjerovniku N. Dolovčaku na račun for. 50.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

7. rujan.

Za Hinka Bošnjakovića naslikao ploču sa imenom tvrdke i primio for. 10.—.

8. rujan.

Sava Gjurić platio je na račun for. 40.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

9. rujan.

Oprao i obojadisao uljenom bojom pročelje (fasadu) na kući G. Wernera za for. 75.—. Werner je platio for. 50.— gotovinom, ostatak je ostao dužan.

Zadužujem Wernera u dnevniku i u glavnoj knjizi sa for. 75.—; plaćenih 50.— bilježim u knjigu blagajne i priznajem za nj Wernera u glavnoj knjizi.

10. rujan.

Platio kalfama for. 13.50.

12. rujan.

Kupio materijala za gotovih for. 17.65.

13. rujan.

Obojadisao vrata, stolove i stolice u gostioni I. Markova za for. 35.— na vjeresiju.

15. rujan.

Za slikanje veže, stubišta i hodnika u kući predsjednika Holjca primio for 60.—.

16. rujan.

Za vlastitu potrebu uzeo iz blagajne for. 25.—.

17. rujan.

Platio kalfama for. 13.—.

18. rujan.

Dovršio ličenje i pokošćenje kola u kolnici baruna Riesela za for. 86.50 na vjeresiju.

19. rujan.

Kupio kod N. Dolovčaka materijala za for 65.— na vjeresiju.

21. rujan.

Naslikao cimer za trgovinu sa cviećem i primio for. 8.—.

22. rujan.

Jovo Radić platio je dužnih for. 9.80.

23. rujan.

Kupio jednu dionicu obrtnog vjeresijskog zavoda za for. 25.—.

24. rujan.

Platio kalfama for. 15.

25. rujan.

Dovršio slikanje salona u vili „Mojmir“ i primio gotovih for. 19.30.

27. rujan,

Kupio orudja za gotovih for. 5.79.

28. rnjan.

Primio od baruna Riesela dužnih for. 86.50.

29. rujan.

Platio vjerovniku N. Dolovčaku na račun for. 25.–.

30. rujan.

Platio kalfama for. 14.25.

Zaključujem knjige. Prigodom inventarenja procjenjujem materijal sa for 567.—, orudje sa for. 105.—, dionicu sa for. 25.— ostalo prema izradjenim knjigama.

X. Pekarska radnja.

Pekarski kalfa Mile Bobić kupio je od udove Kate Maravić kuću i pekarsku radnju u trgovištu K. i počima voditi knjige 1. travnja na osnovu ovog inventara:

Aktiva:

1. Gotov novac	for.	145.37
2. Materijal: razne vrsti brašna i t. d.	„	175.—
3. Orudje	„	80.—
4. Dužnici: Gostioničar Holjevac (plaća mjesečno)	„	27.50
Vlastelinstvo Ribnik „ „	„	15.25
Krušarica Klara Babić (plaća nedjeljno)	„	8.40
5. Kuća sa štalom i baštom	„	1200.—

Pasiva:

Tražbina udove Kate Maravić uknjižena na kući	for.	675.—

Sastavi inventar i otvori knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca travnja. *)

1. travanj.

Za kućevnu potrebu dao for. 35.—.
Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 5.76 na vjeresiju.
Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.12 na vjeresiju.

*) Pazar za gotovo bilježim svake večeri u „knjižicu pazara“ i prenosim svotu pazara svršetkom nedjelje u knjigu blagajne.

2. travanj.

Kupio orudja za for. 7.25.
Klara Babić primila peciva za for. 10.— na vjeresiju.

3. travanj.

Kupio mlieka i maslaca za za for 2.75.
Vlastelinstvo Ribnik primilo peciva za for. 0.80 na vjeresiju.

4. travanj.

Gostioničar Holjevac platio je dužnih for. 27.50.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Primio je pako peciva za for. 4.25 na vjeresiju.

5. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.
Krušarica Klara Babić platila je na račun for. 8.40.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

6. travanj.

Kupio materijala od Janka Modrušana za for. 96.12 nu vjeresiju.
Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 0.85 na vjeresiju.
Kupio odielo za for. 18.—.
Klara Babić primila je peciva za for. 6.90 na vjeresiju.

7. travanj.

Pazar od 1.—7. rujna iznosi glasom knjige pazara for. 101.83.

Posao gotovine bilježim na stranu primitka u knjigu blagajne.

8. travanj.

Za 1 voz ilovače platio for. 2.50.

9. travanj.

Vlastelinstvo Ribnik platilo je račun for. 15.25.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 5.— na vjeresiju.

10. travanj.

Za podzidanje staje platio for. 12.80.
Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.48 na vjeresiju.

11. travanj.

Za mlieko i maslac platio for. 1.83.

Lugar Špoljarić iz Valjevca pogodio je, da će svake nedjelje uzimati pecivo na nedjeljnu odplatu. Ovaj put primio je peciva za for. 9.24 na vjeresiju.

12. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

13. travanj.

Platio Janku Modrušanu na račun for. 50.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Klara Babić platila je for. 7.25.

14. travanj.

Gostioničar Holjevac primio je robe za for. 6.25. na vjeresiju.

Pazar od 8. do 14. iznosi glasom knjige pazara for. 94.59.

15. travanj.

Kupio livadu „Dolac“ od Ivana Bašića za for. 200.—. Na račun mu je platio gotovih for. 100.—, ostatak na vjeresiju.

Priznajem Bašića u dnevniku i glavnoj knjizi za for. 200.—; plaćenih for. 100.— bilježim u knjigu blagajne i zadužujem za nj Bašića u glavnoj knjizi.

Klara Babić primila je peciva za for. 8.30 na vjeresiju.

16. travanj.

Kupio materijala od Janka Modrušana za for. 72.50 na vjeresiju.

Platio mu pako na račun for. 50.—.

17. travanj.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.68 na vjeresiju.

Lugar Špoljarić iz Valjevca primio je peciva za for. 12.68 na vjeresiju.

Špoljarić platio je podjedno prijašnji račun for. 9.24.

18. travanj.

Klara Babić platila je na račun for. 8.—.

Kupio mlieka i maslaca za for. 2.48.

19. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

20. travanj.

Platio poreza for. 6.33.

Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 4.65 na vjeresiju.

21. travanj.

Pazar od 15. do 21. iznosi for. 103.17.

22. travanj.

Kupio par čizama za for. 8.50.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.30 na vjeresiju.

23. travanj.

Klara Babić primila je peciva za for. 11.50 na vjeresiju.

24. travanj.

Platio Janku Modrušanu na račun for. 60.—.

Kupio od njega materijala za for. 50.— na vjeresiju.

25. travanj.

Kupio cigle i criepa za gotovih for. 47.—.

Klara Babić platila je na račun for. 10.—.

Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 6.50 na vjeresiju.

26. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

27. travanj.

Lugar Špoljarić platio je na račun for. 12.—.

Primio je pako peciva za for. 11.75 na vjeresiju.

28. travanj.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za 1.45. na vjeresiju.

Pazar od 22. do 28. iznosi for. 79.41.

29. travanj.

Kupio materijala od Janka Modrušana za for. 28.— na vjeresiju.

Klara Babić primila je peciva za for. 9.80 na vjeresiju.

30. travanj.

Platio trgovcu Krameru mjesečni račun od for. 16.72.

Pazar od 29. i 30. iznosi for. 33.68.

Zaključenje knjiga. Prigodom inventarenja procjenjujemo materijal sa for. 225.—, orudje sa for. 87.—, cigle na stovarištu for. 40.—, ostalo prema izradjenim knjigama.

11. travanj.

Za mlieko i maslac platio for. 1.83.

Lugar Špoljarić iz Valjevca pogodio je, da će svake nedjelje uzimati pecivo na nedjeljnu odplatu. Ovaj put primio je peciva za for. 9.24 na vjeresiju.

12. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

13. travanj.

Platio Janku Modrušanu na račun for. 50.—.

Posao gotovine i vjeresije u knjigu blagajne i u glavnu knjigu.

Klara Babić platila je for. 7.25.

14. travanj.

Gostioničar Holjevac primio je robe za for. 6.25. na vjeresiju.

Pazar od 8. do 14. iznosi glasom knjige pazara for. 94.59.

15. travanj.

Kupio livadu „Dolac“ od Ivana Bašića za for. 200.—. Na račun mu je platio gotovih for. 100.—, ostatak na vjeresiju.

Priznajem Bašića u dnevniku i glavnoj knjizi za for. 200.— ; plaćenih for. 100.— bilježim u knjigu blagajne i zadužujem za nj Bašića u glavnoj knjizi.

Klara Babić primila je peciva za for. 8.30 na vjeresiju.

16. travanj.

Kupio materijala od Janka Modrušana za for. 72.50 na vjeresiju.

Platio mu pako na račun for. 50.—.

17. travanj.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.68 na vjeresiju.

Lugar Špoljarić iz Valjevca primio je peciva za for. 12.68 na vjeresiju.

Špoljarić platio je podjedno prijašnji račun for. 9.24.

18. travanj.

Klara Babić platila je na račun for. 8.—.

Kupio mlieka i maslaca za for. 2.48.

19. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

20. travanj.

Platio poreza for. 6.33.

Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 4.65 na vjeresiju.

21. travanj.

Pazar od 15. do 21. iznosi for. 103.17.

22. travanj.

Kupio par čizama za for. 8.50.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za for. 1.30 na vjeresiju.

23. travanj.

Klara Babić primila je peciva za for. 11.50 na vjeresiju.

24. travanj.

Platio Janku Modrušanu na račun for. 60.—.

Kupio od njega materijala za for. 50.— na vjeresiju.

25. travanj.

Kupio cigle i criepa za gotovih for. 47.—.

Klara Babić platila je na račun for. 10.—.

Gostioničar Holjevac primio je peciva za for. 6.50 na vjeresiju.

26. travanj.

Platio kalfi for. 3.20.

27. travanj.

Lugar Špoljarić platio je na račun for. 12.—.

Primio je pako peciva za for. 11.75 na vjeresiju.

28. travanj.

Vlastelinstvo Ribnik primilo je peciva za 1.45. na vjeresiju.

Pazar od 22. do 28. iznosi for. 79.41.

29. travanj.

Kupio materijala od Janka Modrušana za for. 28.— na vjeresiju.

Klara Babić primila je peciva za for. 9.80 na vjeresiju.

30. travanj.

Platio trgovcu Krameru mjesečni račun od for. 16.72.

Pazar od 29. i 30. iznosi for. 33.68.

Zaključenje knjiga. Prigodom inventarenja procjenjujemo materijal sa for. 225.—, orudje sa for. 87.—, cigle na stovarištu for. 40.—, ostalo prema izradjenim knjigama.

III. Odsjek.

Primjeri za trgovce.

1. Primjer.

Milovan Božić primio je dne 1. travnja od svoga strica radnju mirodija i prekomorske robe na veliko i s njom spojenu detaljnu radnju, koju će voditi pod novo upisanom tvrdkom: „M. Božić“ u Zagrebu.

Inventar radnje na veliko sastoji od sliedećih česti:

Gotov novac for. 2582.75.

Roba na stovarištu:

10 buradi olaja
bto 2015, ta 280, nto 1735 kg po for 36 for. 624.60.

13 buradi stolnog ulja (Mte St. Angelo)
bto 5603, ta 624, nto 4979 kg. po for. 82 for. 4082.78.

10 hlebova ementalskog sira
bto 1525, ta 125, nto 1400 kg. po for. 76.15 for. 1066.10.

Domaća mjenica:
dosp. 17. travnja, tezovnik Janko Modrić, ovdje, for. 839.50.

Vriednostni papiri:
10 kom. srećaka dunav. parobr. družtva, tečaj 127.
(Nom. vried. for. 100 k. u., 3.60%, kupon dosp. 1. srpnja).

Dužnici:
Ivan Korač u Samoboru for. 638.25.
Matija Savić u Jaski „ 412.75.

Vried. stovarišta u detaljnoj radnji glasom poseb. izk. for. 1500.

Namještaj radnje vriedi for. 250.

Mjenični prihvati ili akcepti:
dosp. 7. travnja, izd. Braunstein i sinovi u Budimpešti for. 525.30.
„ 19. svibnja, „ C. Banović u Sisku, for. 200.

Vjerovnici:
Adolf Kohn u Gjuru for. 624.60.
Jakov Weigel u Beču „ 975.45.

Za ove imovne česti sastavljen je početni inventar I. sa aktivom, pasivom i bilancom. Tom prilikom diskontovane su vriednosti domaćih mjenica i mjeničnih prihvata sa 5%. Kod vriednostnih papira računati su takodjer kamati.

Na osnovu ovoga inventara otvorene su sliedeće poslovne knjige:

a) Knjiga blagajne; u nju je stavljena vriednost gotova novca na stranu primitka pod naslovom „saldo“.
b) Skladištnik ili skontro robe; u ovoj knjizi otvorili smo za svaku vrst robe poseban račun i zabilježili smo množinu robe na stranu primitka.
c) Knjiga mjenica; u nju smo zabilježili vriednost domaćih mjenica i mjeničnih prihvata prema njihovom dospjeću.
d) Knjiga vriednostnih papira; ovdje smo zabilježili nuždne podatke o srećkama na stranu primanja.
e) Glavna knjiga; u njoj smo otvorili svakome dužniku i vjerovniku a konačno i za „detaljnu radnju“ poseban račun i zadužili odnosno priznali smo ih za svote zabilježene u inventaru.

Knjigu kupnje i knjigu prodaje ne vodimo, jer se ove knjige kao što je u teorijskom dielu spomenuto, u praksi ne pišu iz uzroka, što se danas u mjesto pisane knjige kupnje sabiru dolazeće fakture u sabiraćim koricama; a izlazeće fakture, umjesto da se prepisuju u posebnu „knjigu prodaje“, otiskavaju se u prepisniku.

Tim smo otvorili i pripravili poslovne knjige za knjiženje sliedećih poslovnih dogodja mjeseca travnja:

1. travanj.

Prodao Josipu Mateoviću. ovdje:

1 bure olaja		
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 39.50	for.	68.53
1 hleb ementalskog sira		
bto 152.5, ta 12.5, nto 140. kg. po for. 85.—	„	119.—
	for.	187.53
skonta 2%	„	3.75
za gotovo	for.	183.78

Posao gotovine; u knjigu blagajne, primitak. Izdatak robe označuje se u skladištniku na računu olaja i računu sira. Fakturu valja otisnuti u knjizi prodaje.

2. travanj.

Platio Adolfu Kohnu u Gjuru na račun gotovih for. 624.60.

Posao gotovine i vjeresije; u knjigu blagajne, izdatak, zatim u glavnu knjigu na račun Kohna. strana dugovanja.

U detaljnu radnju dao robe:

1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 36.— for. 62.46
1 bure stolnog ulja
bto 431, ta 48, nto 383 kg. po for. 82.— „ 314.06
1 leb ementalskog sira
bto 152.5, ta 12.5, nto 140 kg. po for. 76.15 „ 106.61
na vjeresiju for. 483.13

Davanje robe u detaljnu radnju smatramo poslom vjeresije, zato zadužujemo detaljnu radnju u dnevniku i u glavnoj knjizi. Izdavanje robe u skladištnik. Fakturu o prodaji valja otisnuti u knjizi prodaje.

3. travanj.

Kupio od Jakova Veigela u Beču:

5 lebova ementalskog sira
bto 762.5, ta 62.5, nto 700 kg. po for. 73.— for. 511.—
skonta 3% „ 15.33
za gotovo for. 495.67

Posao gotovine u knjigu blagajne, izdatak. Primanje robe označi u skladištniku. Fakturu stavi u sabirače korice.

Platio za podvoz i privoz ove robe for. 22.15.

Posao gotovine u knjigu blagajne, izdatak.

4. travanj.

Platio za domaću potrebu for. 150.

Posao gotovine u knjigu blagajne, izdatak.

5. travanj.

Primio od Stetnera i komp. u Gracu mjenicu od for. 875.35, dospjela danas, tezovnik Gjuro Popopić, ovdje, da se unovči i bilježi na korist njihova računa. To je učinjeno danas.

Posao gotovine i vjeresije. Označi primitak u knjizi blagajne, otvori Stetneru i komp. račun u glavnoj knjizi i priznaj ih za unovčenu vriednost. Mjenicu nije nuždno zabilježiti u knjizi mjenica.

6. travanj.

Prodao Hinku Belaviću, ovdje:

3 leba ementalskog sira
bto 457.5, ta 37.5, nto 420 kg. po for. 85.— for. 357.—
2 bureta stolnog ulja
bto 862, ta 96, nto 766 kg. po for. 85.28 „ 652.63
1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 39.50 „ 68.53
za njegov akcept, dosp. iza 3 mjeseca . . . for. 1078.16

Posao zamjene označuje se prostom bilježkom u dnevniku. Domaću mjenicu zabilježi u knjigu mjenica, izdavanje robe u skladištnik, fakturu otisni u knjizi prodaje.

7. travanj.

Platio danas dospjeli akcept for. 525.30.

Posao gotovine u knjigu blagajne. izdatak. Plaćenu mjenicu briši u knjizi mjenica.

Detaljna radnja predala je pazar prošle nedjelje for. 340.02.

Posao gotovine i vjeresije označi u knjizi blagajne primitak i priznaj detaljnu radnju u glavnoj knjizi za predani pazar.

8. travanj.

Kupio od Karla Venutia u Trstu:

5 buradi jestivog ulja (Lecce), ocarinjeno
bto 2177.5, ta 282.5, nto 1895 kg. po for. 44.— for. 833.80
i akceptovao njegovu mjenicu, dosp. iza 3 mjeseca.

Posao zamjene označuje se bilježkom u dnevniku. Akcept zabilježi u knjigu mjenica, primanje robe u skladištnik, fakturu stavi u sabirač.

Platio podvoza i privoza for. 38.31.

(Vidi dogodjaj od 3. travnja).

9. travanj.

Platio poreza for. 18.75.

Posao gotovine u knjigu blagajne, izdatak.

Dao u detaljnu radnju robe:

1 bure jestivog ulja
bto 435.5, ta 56.5, nto 379 kg. po for. 47.35 for. 179.46
1 leb ementalskog sira
bto 152.5, ta 12.5, nto 140 kg. po for. 76.15 „ 106.61
na vjeresiju for. 286.07

(Vidi dogodjaj od 2. travnja).

10. travanj.

Prodao vjeresijskom zavodu, ovdje, 10 kom. srećaka dunavskog parobrodarskog družtva po for. 127.50 . . . for. 1275.—
kamati od 1. srpnja pr. g. (279 d.) 3.6% . . „ 29.30
za gotovo . . . . for. 1304.30

Posao gotovine u knjigu blagajne, primitak. Označi izdavanje srećaka u knjizi vriednostnih papira.

11. travanj.

Prodao Stevi Laziću, ovdje:

1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 40.— for. 69.40
1 bure stolnog ulja
bto 431. ta 48, nto 383 kg. po for. 85.20 „ 326.32
for. 395.72
skonta 2% „ 7.91
za gotovo for. 387.81

(Vidi dogodjaj od 1. travnja).

12. travanj.

Dužnik Ivan Korač u Samoboru platio je na račun for. 600.

Posao gotovine i vjeresije; označi primitak u knjizi blagajne, zatim priznaj Korača na njegovom računu u glavnoj knjizi.

13. travanj.

Kupio od Adolfa Kohna u Gjuru:

3 bureta olaja
bto 604.5, ta 84, nto 520.5 kg. po for. 34.— for. 176.97
na vjeresiju od 3 mjeseca.

Posao vjeresije. Priznaj dobavljača u dnevniku i u gl. knjizi za vriednost robe, označi primitak robe u skladištniku i stavi fakturu u sabirač.

Za podvoz i privoz platio for 10.50.

(Vidi dogodjaj od 3. travnja).

14. travanj.

Prodao Ivanu Koraču u Samoboru:

1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 40.— for. 69.40
Prenos for. 69.40

Prenos for. 69.40

1 bure stolnog ulja
bto 431, ta 48, nto 383 kg. po for. 85.20 „ 326.32
1 bure jestivog ulja
bto 435.5, ta 56.5, nto 379 kg. po for. 50.20 „ 190.26
2 leba ementalskog sira
bto 305, ta 25, nto 280 kg. po for. 85.25 „ 238.70
na vjeresiju od 3 mjeseca for. 824.68

Posao vjeresije. Zaduži kupca u dnevniku i u glavnoj knjizi za vriednost robe, označi izdatak robe u skladištniku i otisni fakturu u knjizi prodaje.

Detaljna radnja predala je pazar prošle nedjelje for. 325.72.

(Vidi dogodjaj od 7. travnja).

15. travanj.

Uslied naredbe Stetnera i komp. u Gracu plaćeno je Milanu Jurkoviću, ovdje, for. 500.

Posao gotovine i vjeresije. Označi izdatak u knjizi blagajne i zaduži Stetnera i komp. u glavnoj knjizi.

16. travanj.

Prodao Matiji Saviću u Jaski:

1 leb ementalskog sira
bto 152.5, ta 12.5, nto 140 kg. po for. 85.25 for. 119.35
1 bure jestivog ulja
bto 435.5, ta 56.5, nto 379 kg. po for. 50.20 „ 190.26
1 bure olaja
bto 201.4, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 40.— for. 69.40
for. 379.01
Savić je platio gotovih . . . . for. 79.01
i dao je svoj akcept od 3 mjeseca na ostatak . „ 300.—

Posao gotovine i zamjene. Označi primanje gotovine u knjizi blagajne. Posao zamjene označuje se prostom bilježkom u dnevniku sa opazkom, da je jedan dio računa plaćen gotovinom. Primitak domaće mjenice obilježi u knjizi mjenica, a izdatak robe u skladištniku. Fakturu otisni u knjizi prodaje.

17. travanj.

Unovčio danas dospjelu mjenicu for. 839.50.

Posao gotovine. Označi primitak u knjizi blagajne i briši domaću mjenicu u knjizi mjenica.

Dao u detaljnu radnju robe:

1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 36.— for. 62.46
1 bure stolnog ulja
bto 431, ta 48, nto 383 kg. po for. 82.— „ 314.06
na vjeresiju for. 376.52

(Vidi dogodjaj od 2. travnja).

18. travanj.

Kupio od Braće Uccelli u Trstu:

15 vreća puljeskog badema
bto-nto 1500 kg. po for. 75.— . . . . for. 1125.—
vriednost dospjela iza 4 mjeseca.
Pola fakturnog iznosa . . . . „ 562.50
2% skonta . . . „ 11.25
platio gotovinom . for. 551.25

Za drugih for. 562.50 prihvatio njihovu mjenicu dospjelu iza 4 mjeseca.

Posao gotovine i zamjene. Označi izdavanje gotovine u knjizi blagajne. Posao zamjene obilježi u dnevniku prostom bilježkom sa opazkom da je pola fakturnog iznosa plaćeno gotovinom. Akcept označi u knjizi mjenica, a primitak robe u skladištniku. Fakturu spravi u sabirač.

Za podvoz, privoz i carinu plaćeno for. 245.55.

(Vidi dogodjaj od 3. travnja).

19. travanj.

Prodao Dragutinu Jelovcu u Dugomselu:

2 vreće badema
bto-nto200 kg. . . . . . . po for. 100.— for. 200.—
1 bure stolnog ulja
bto 431, ta 48, nto 383 . . po for. 85.20 „ 326.32
1 bure olaja
bto 201.5, ta 28, nto 173.5 kg. po for. 40.— „ 69.40
1 leb ementalskog sira
bto 152.5, ta 12.5, nto 140 kg. po for. 85.25 „ 119.35
vriednost dospjeva iza 3 mjeseca . . . . . for. 715.07

(Vidi dogodjaj od 14. travnja).

20. travanj.

Platio Jakovu Veigelu u Beču na račun for. 975.45.

(Vidi dogodjaj od 2. travnja).

21 travanj.

Ivan Korač u Samoboru platio je ostatak prijašnjega duga od for 38.25 i kupio ponovno:

1 bure jestivog ulja
bto 435.5, ta 56.5, nto 379 kg. po for. 50.20 for. 190.26
2 vreće badema
bto-nto 200 kg. . . . . . . po for. 100.— „ 200.—
na priček od 3 mjeseca . . . . for. 390.26

Prvi dio je posao gotovine i vjeresije. Označuje se u knjizi blagajne i glavnoj knjizi; drugi dio je posao vjeresije. (Vidi knjiženje od 14. travnja).

Detaljna radnja predala je pazar prošle nedjelje for. 368.14.

(Vidi dogodjaj od 7. i 14. travnja).

22. travanj.

Diskontuje kod ovdješnjeg vjeresijskog zavoda mjenicu:

dosp. 6. srpnja, tezovnik H. Belavić, ovdje . . for. 1078.16
odbiv diskonta 5% za 75 dana „ 11.22
za gotovo . . . . for. 1066.94

Posao gotovine, primitak novca označi u knjizi blagajne, i briši dotičnu domaću mjenicu u knjizi mjenica.

23. travanj.

Kutio od Karla Venutia u Trstu:

10 buradi jestivog ulja (Lecce) ocarinjeno.
bto 4355, ta 365, nto 3790 kg. po for. 44.— for. 1667.60
Platio na račun for. 667.60
sa 2% skonta „ 13.35 for. 654.25 u gotovom novcu, a ostatak od for. 1000.— na priček od 3 mjeseca.

Posao vjeresije i gotovine. Priznaj dobavljača u dnevniku i u glavnoj knjizi za cieli iznos fakture. Označi izdavanje novca u knjizi blagajne i zaduži dobavljača za plaćenu svotu (bez obzira na skonto) u glavnoj knjizi. Zabilježi primitak robe u skladištnik i spremi fakturu u sabirač).

Za podvoz i privoz platio for, 76.62.

(Vidi dogodjaj od 3. travnja).

24. travanj.

Prodao Otonu Reisu, ovdje:
3 vreće badema
bto-nto 300 kg. . . . . . po for. 100.— for. 300.—
2 leba ementalskog sira
bto 305, ta 35, nto 280 kg.. . po for. 85.26 „ 238.70
za njegov akcept dosp. iza 3 mjeseca . . . for. 538.70
(Vidi dogodjaj od 6. travnja).

25. travanj.

Kupio za for. 1000 ug. zlatne rente po for. 101.30 for. 1013.—
kamati od 1. siečnja 114 dana) 4% „ 12.67
za gotovo . . . . for. 1025.67

Posao gotovine. Označi izdatak novca u knjizi blagajne, a primitak vriednostnih papira u knjizi vriednostnih papira.

26. travanj.

Mjeniči na Matiju Savića u Jaski for. 412.75 dospjeli 17. svibnja.

Posao vjeresije. Priznaj Savića u dnevniku i u glavnoj knjizi i označi primitak domaće mjenice u knjizi mjenica.

Dao u detaljnu radnju robe:
2 vreće badema
bto-nto 200 kg. . . . . . po for. 91.37 for. 182.74
1 leb ementalskog sira
bto 152.5, ta 12.5, nto 140 kg. po for. 76.15 „ 106.61
na vjeresiju for. 289.35
(Vidi dogodjaj od 2. travnja).

27. travanj.

Prodao Stevi Laziću, ovdje:
2 bureta jestivog ulja
bto 871, ta 113, nto 758 kg. po for. 50.20 for. 380.52
2% skonta „ 7.61
(Vidi dogodjaj od 1. travnja). za gotovo for. 272.91

28. travanj.

Uslied reklamacije za odviše plaćeni podvoz kod južne željeznice, primio danas doznačenu odštetu od for. 11.50.

Posao gotovine, primitak u knjigu blagajne.

Detaljna radnja predala je pazar prošle nedjelje for. 326.19.
(Vidi dogodjaj od 7. travnja).

29. travanj.

Stetner i Comp. u Gracu javljaju, da su mjeničili ostatak svoje tražbine od for. 375.32 dosp. 15. svibnja na tvrdku.

Posao vjeresije. Zaduži Stetnera i Comp u dnevniku i u gl. knjizi i označi njihovu tezicu na strani akcepta u knjizi mjenica.

30. travanj.

Platio poslovnih troškova za ovaj mjesec for. 175.25.

Posao gotovine, izdatak u knjigu blagajne.

Zaključi knjigu blagajne za ovaj mjesec i prenesi saldo po zaključenju na račun mjeseca svibnja.

Zaključujem poslovne knjige:

1.) Knjigu blagajne; to je već učinjeno prigodom mjesečnog zaključenja.

2. Skladištnik. Da upoznamo tačno vriednost robe, koja se nalazi na stovarištu, to ju moramo odvagnuti i izmjeriti u magazinu. Nadjena zaliha mora da se slaže sa zalihom, koju prikazuju pojedini računi robe u skladištniku. U tom slučaju nalazimo, da je težina ementalskog sira u istinu manja za 5.5 kg., nego što ju prikazuje račun ementalskog sira. Za ovaj nedostatak umanjit ćemo zalihu računa i zabilježit ćemo u taj račun na stranu izdavanja. Kod badema iznosi nedostatak 4 kg. Po zaključenju ovih računa prenesi zalihe na nove račune.

2. Knjigu vriednostnih papira. Nalazimo zalihu od for. 1000 ugarske zlatne rente.

4. Glavnu knjigu. Traži salda i zaključi pojedine račune poznatim načinom, te prenesi konačno salda na nove račune. Iznimku čini račun detaljne radnje. Da ovaj uzmognemo zaključiti, očekujemo od poslovodje ove radnje posebni inventar. Ovaj iznosi for 1725. — Za vriednost ove zalihe priznat ćemo račun detaljne radnje u glavnoj knjizi, a pošto se u detaljnoj radnji radi na uspjeh, to ćemo ga zaključiti dobitkom, ako je sbroj potražnih iznosa veći od sbroja dugovnih iznosa, ili gubitkom, ako je sbroj dugovnih iz-

nosa ovoga računa veći od sbroja njegovih potražnih iznosa. Naš račun detaljne radnje prikazuje dobitak.

5. Knjigu mjenica. Ovu knjigu ne zaključujemo, već iz nje bilježimo u zaključni inventar sve jošte ne unovčene domaće mjenice i sve jošte ne plaćene akcepte, po odbitku 5% diskonta

Od vriednosti namještaja, koji je zabilježen u posebnom izkazu, odpisujemo 1% (12% na godinu) za mjesec dana poradi izrabljenja.

Od ovako ustanovljenih imovnih česti složit ćemo zaključni inventar II. dne 30. travnja sa aktivom i pasivom i sporedit ćemo nadjenu čistu imovinu sa čistom imovinom prijašnjeg inventara I., da upoznamo uspjeh rada. Uspjeh rada jest u ovom slučaju čisti

dobitak od	for. 147.52
više potrošak za kućevne potrebe	„ 150.—
to čini ukupni dobitak	for. 297.52

32% od početne čiste glavnice.

Ponovno otvorenje poslovnih knjiga obavljeno je već prigodom zaključenja, jer smo dotična salda i zalihe prenesli na nove račune.

INVENTAR.

I. Inventar sastavljen dne 1. travnja 1890.

		for.	nč.	for.	nč.
	Aktiva.				
1.	Gotov novac			2.582	75
2.	Roba na stovarištu:				
	20 buradi olaja				
	bto 2015, ta 280, nto 1735 kg. po for. 36.—	624	60		
	13 buradi stolnog ulja (Mte. St. Angelo)				
	bto 5603, ta 624, nto 4979 kg. po for. 82.—	4.082	78		
	10 lebova ementalskog sira				
	bto 1525, ta 125, nto 1400 kg. po for. 76.15	1.066	10	5.773	48
3.	Domaća mjenica:				
	dosp. 17. travnja, tez. Janko Modrić, ovdje .	839	50		
	odbiv diskonta 5% za 16 dana	1	87	837	63
4.	Vriednostni papiri:				
	10 kom. sreć. dunav. parob. družtva po for. 127	1.270	—		
	kamati od 1. srpnja pr. g. (270 d.) 3.6%	28	35	1.298	35
5.	Dužnici:				
	Ivan Korač u Samoboru	638	25		
	Matija Savić u Jaski	412	75	1.051	—
6.	Detaljna radnja:				
	vriednost stovarišta glasom posebnog izkaza			1.500	—
7.	Namještaj radnje vriedi glas. poseb. izkaza			250	—
	Svota aktive			13.293	21
	Pasiva.				
1.	Mjenični prihvati:				
	for. 425.30 dosp. 7. travnja, izd. Braunstein i sinovi u Budimpešti dani 6, kbr. 32.				
	„ 200.— dosp. 19. svibnja, izd. C. Banović u Sisku. dani 48 kbr. 96				
	for. 725.30 — 128				
	„ 1.78 odbiv diskonta 5%			723	52
2.	Vjerovnici:				
	Adolf Kohn u Gjuru	624	60		
	Jakov Veigel u Beču	975	45	1.600	05
	Svota pasive			2.323	57

	for.	nč.
Bilanca		
Svota aktive	13.293	21
Svota pasive	2.323	57
Čista imovina 1. travnja 1890. . .	10.696	64

U Zagrebu, 1. travnja 1890.

M. Božić.

II. Inventar sastavljen dne 30. travnja 1890.

		for.	nč.	for.	nč.
	Aktiva.				
1.	Gotov novac			3.512	85
2.	Roba na stovarištu:				
	5 buradi olaja				
	bto 1.007.5, ta 140, nto 867.5 kg po. f. 36.—	312	30		
	6 buradi stolnog ulja (Mte St. Angelo)				
	bto 2586, ta 288, nto 2298 kg. po f. 82.—	1.884	36		
	9 buradi jestivog ulja (Lecce)				
	bto 3.919.5, ta 508.5, nto 3411 kg. po f. 47.35	1.615	11		
	2 leba ementalskog sira				
	bto 305, ta 25, nt. 274.5 (m.5.5)kg po f. 76.15	209	03		
	6 vreća badema				
	bto-nto 596 (4 kg. m.) po for. 91.37 . .	544	57	4.565	37
3.	Domaće mjenice:				
	for. 412.75 dosp. 17. svibnja, tez. Matija Savić, dani 17 kbr. 70				
	„ 300.— dosp. 16. srpnja, tez. Matija Savić, dani 77 „ 231				
	„ 538.70 dosp. 24. srpnja, tez. Oton Reis, dani 85 „ 458				
	for. 1251.45 — 759				
	„ 10.54 odbiv diskonta 5%			1.240	91
5.	Vriednostni papiri:				
	for. 1000 ugarske zlatne rente po for. 101.36	1.013	—		
	kamati od 1. siečnja (119 dana) 4% . .	13	22	1.026	22
	Prenos . . .			10.345	35

		for.	nč.	for.	nč.
	Prenos . .			10.345	35
5.	**Dužnici:**				
	Ivan Korać u Samoboru	1 214	94		
	Dragutin Jelovac u Dugomselu	715	07	1.930	01
6.	**Detaljna radnja:**				
	vriednost stovarišta gl. posebnog inventara .			1.725	—
7.	**Namještaj radnje** glasom posebnog izkaza .	250			
	1 % izrabljenja	2	50	247	50
	Svota aktive			14.247	86
	Pasiva.				
1.	**Mjenični prihvati:**				
	for. 375.32 dosp. 15. svibnja, izd. Stetner i komp. dani 15 kbr. 56				
	„ 200.— dosp. 19. svibnia, izd. C. Banović, „ 19 „ 38				
	„ 833.80 dosp. 8. srpnja izz. Karlo Venuti „ 69 „ 575				
	„ 562.50 dosp. 18. kolovoza, izd. braća Uccelli, „ 110 „ 619				
	for. 1.971.62 . 1.288				
	. 17.89 odbiv 5 % diskonta			1.953	73
2.	**Vjerovnici:**				
	Adolf Kohn u Gjuru	176	97		
	Karlo Venuti u Trstu	1.000	—	1.176	97
	Svota pasive			3.130	70
	Bilanca				
	Svota aktive	14.247	86		
	Svota pasive	3.130	70		
	Čista imovina 30. travnja 1890. . .	11.117	16		
	„ „ 1. „ „ . .	10.969	64		
	Čisti dobitak	147	52		

U Zagrebu, 30. travnja 1890.

M. Božić.

KNJIGA BLAGAJNE.

1 **Primitak** **Travanj**

	gl. k.		for.	nč.	for.	n.
1.		Saldo glasom inventara			2.582	75
1.		Prodao Josipu Mateoviću, ovdje, robe vidi knjigu prodaje faktura 1., za . . .	187	53		
		2% skonta . . .	3	75	183	78
5.	6.	Za račun Stetnera i komp. u Gracu unovčio kod Gj. Popovića, ovdje, danas dosp. mjenicu			875	35
7.	3.	Detaljna radnja predala je pazar			340	02
10.		Prodao 10 kom. srećaka dunavskog parobrodarskog družtva po. . . . . for. 127.50	1.275	—		
		kamati od 1. srpnja p. g. (279 dana) 3.6%	29	30	1.304	30
11.		Prodao Stevi Laziću, ovdje, robe knjiga prodaje faktura 5, za	395	72		
		2% skonta . . .	7	91	387	81
12.	1.	Primio od Iv. Korača u Samoboru na račun			600	—
14.	3.	Detaljna radnja predala je pazar			325	72
16.		Za djelomičnu odplatu Matije Savića u Jaski			79	01
17.		Unovčio kod Janka Modrića, ovdje, danas dospjelu mjenicu			839	50
21.	1.	Primio od Ivana Korača u Samoboru na račun			38	25
„	3.	Detaljna radnja predala je pazar			368	14
22.		Diskontovao kod ovdašnjeg vjeres. zavoda mjenicu dosp. 6. srp., tez. H. Belavić, ovdje	1.078	16		
		diskonta 5% za 75 dana	11	22	1.066	94
27.		Prodao Stevi Laziću, ovdje, robe knjiga prodaje faktura 13, za	380	52		
		2% skonta . . .	7	61	272	91
28.		Primio odštetu za odviše plaćeni podvoz . .			11	50
„	2.	Detaljna radnja predala je pazar			326	19
					9.602	17

1890. **Izdatak** 2

	gl. k.		for.	n	for.	n.
2.	4.	Platio Adolfu Kohnu u Gjuru na račun . .			624	60
3.		Kupio od Jakova Veigela u Beču robe, (vidi fakturu 1. u sabiraču, za	511	—		
		3% skonta . . .	15	33	495	67
„		Platio podvoza i privoza za ovu robu . . .			22	15
4.		„ za domaću potrebu			150	—
7.		„ danas dospjeli mjenični prihvat . . .			525	30
8.		„ podvoza i privoza za robu, faktura 2.			38	31
9.		„ poreza			18	75
13.		„ podvoza i privoza za robu, faktura 3.			10	50
15.	6.	Za račun Stetnera i komp. u Gracu platio Milanu Jurkoviću, ovdje			500	—
18.		Platio pol fakt. iznosa braći Uccelli u Trstu	562	50		
		2% skonta . . .	11	25	551	25
„		Platio podvoza, privoza i carine za robu, fakt. 4			245	55
20.	5.	„ Jakovu Veigelu u Beču na račun . .			975	45
23.	8.	„ Karlu Venutiu u Trstu na račun . .	667	60		
		2% skonta . . .	13	35	654	25
„		Platio podvoza i privoza za robu, faktura 5.			76	62
25.		Kupio od ovdašnjeg vjeresijskog zavoda for. 1000 ugarske zlatne rente po for. 101.30	1.013	—		
		kamati od 1. siečnja (114 dana) 4% . .	12	67	1.025	67
30.		Platio poslovnih troškova za mjesec travanj			175	25
„		Saldo			3.512	85
					9.602	17

2 **Primitak** **Svibanj.**

	gl. k.		for.	nč.	for.	n.
1.		Prenos salda			3.512	85

1890. **Izdatak** 2

	gl. k.		for.	n	for.	n.

DNEVNIK

Travanj 1890.

	gl. knj.		for.	nč.	for.	nč.
2.	3.	Detaljna radnja duguje za robu, vidi knjigu prodaje, faktura 2. .			483	13
6.		Prodao Hinku Belaviću, ovdje, robe, knjiga prodaje, faktura 3., za . . . . na mjenicu dosp. 6. srpnja.			1.078	16
8.		Kupio od Karla Venutia u Trstu, robe, faktura 2. u sabiraču, za . . . . . . na moj akcept, dospjeo 8. srpnja.			833	80
9.	3.	Detaljna radnja duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 4. . .			286	07
13.	4.	Adolf Kohn u Gjuru potražuje za robu, faktura 3. u sabiraču . . . . vriednost dospjeva 13. srpnja.			176	97
14.	1.	Ivan Korač u Samoboru duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 6. . . vriednost dospjeva 14. srpnja.			824	68

Travanj 1890.

	gl. knj.		for.	nč.	for.	nč.
16.		Prodao Matiji Saviću u Jaski, robe,				
		knjiga prodaje, faktura 7., za			379	01
		Platio je gotovih	79	01		
		i akceptovao moju tezicu dosp. 16. srp. od	300	—		
17.	3.	Detaljna radnja duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 8. . . .			376	52
18.		Kupio od braće Uccelli u Trstu, robe,				
		faktura 4. u sabiraču, za			1.125	—
		Platio sam gotovih	551	25		
		2% skonta	11	25		
		i akceptovao njihovu mjenicu dosp. 18. kolovoza od	562	50		
19.	7.	Dragutin Jelovac u Dugomselu duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 9. . . . vriednost dosp. 19. srpnja.			715	07
21.	1.	Ivan Korač u Samoboru duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 10. . . vriednost dospjeva 21. kolovoza.			390	26
23.	8.	Karlo Venuti u Trstu potražuje				
		za robu, faktura 5. u sabiraču			1.667	60
		Platio gotovih	654	25		
		2% skonta	13	35		
		Ostatak dospjeva 23. srpnja	1.000	—		

Travanj 1890.

	gl. knj.		for.	nč.	for.	nč.
24.		Prodao Otonu Reisu, ovdje, robe, knjiga prodaje, faktura 11., za . . . . na njegov akcept dospjeo 24. srpnja.			538	70
26.	2.	Matija Savić u Jaski potražuje jer mjeničih na njega . . . . dospjeli 17. svibnja.			412	75
„	3.	Detaljna radnja duguje za robu, knjiga prodaje, faktura 12. . .			289	35
29.	6.	Stetner i Comp. u Gracu duguju jer mjeničiše na mene . . . . dospjeli 15. svibnja.			375	32

GLAVNA KNJIGA.

1 Ivan Korač. u Samoboru.

Duguje 1

				for.	nč.
travanj	1.		glasom inventara	638	25
„	14.	dn. 1	za robu	824	68
„	21.	dn. 2	„ „	390	26
				1.853	19
svibanj	1.		prenos salda	1.214	94

Potražuje 1

				for.	nč.
travanj	12.	bl. 1	za plaćenih	600	—
„	21.	bl. 1	„ „	38	25
„	30.		saldo	1.214	94
				1.853	19

2 Matija Savić u Jaski.

Duguje 2

				for.	nč.
travanj	1.		glasom inventara	412	75

Potražuje 2

				for.	nč.
travanj	26.	dn. 2	za moju tezicu	412	75

3 Detaljna radnja.

Duguje 3

				for.	nč.
travanj	1.		glasom inventara	1.500	—
„	2.	dn. 1	za robu	483	13
„	9.	„ 1	„ „	286	07
„	17.	„ 1	„ „	376	52
„	26.	„ 2	„ „	289	35
„	30.		dobitak	150	--
				3.085	07
svibanj	1.		prenos zalihe	1.725	—

Potražnje 3

				for.	nč.
travanj	7.	bl. 1	za predani pazar	340	02
„	14.	„ 1	„ „ „	325	72
„	21.	„ 1	„ „ „	368	14
„	28.	„ 1	„ „ „	326	19
„	30.		na stovarištu (zaliha)	1.725	—
				3.085	07

4 Adolf Kohn u Gjuru.

Duguje 4

				for.	nč.
travanj	2.	bl. 1	za plaćenih	624	60
„	30.		saldo	176	97
				801	57

Potražuje 4

				for.	nč.
travanj	1.		glasom inventara	624	60
„	13.	dn. 1	za robu	176	97
				801	57
svibanj	1.		prenos salda	176	97

5 Duguje — Jakov Veigel

				for.	nč.
travanj	20.	bl. 1	za plaćenih	975	45

6 Duguje — Stetner i Comp.

				for.	nč.
travanj	15.	bl. 1	Za plaćenih Milanu Jurkoviću, ovdje	500	—
„	29.	dn. 2	za njihovu tezicu na mene	375	35
				875	35

7 Duguje — Dragutin Jelovac

				for.	nč.
travanj	19.	dn. 2	za robu	715	07
svibanj	1.		prenos salda	715	07

8 Duguje — Karlo Venuti

				for.	nč.
travanj	23.	bl. 1	za plaćenih sa $2^{0}/_{0}$ skonta	667	60
„	30.		saldo	1.000	—
				1.667	60

u Beču. — Potražuje 5

				for.	nč.
travanj	1.		glasom inventara	975	45

u Gracu. — Potražuju 6

				for.	nč.
travanj	5.	bl. 1	za svoju unovčenu mjenicu	875	35
				875	35

u Dugomselu. — Potražuje 7

				for.	nč.
travanj	30.		saldo	715	07

u Trstu. — Potražuje 8

				for.	nč.
travanj	23.	dn. 2	za robu	1.667	60
				1.667	60
svibanj	1.		prenos salda	1.000	—

Kazalo ili registar.

KNJIGA MJENICA.

1 **Domaće mjenice** — Travanj

Dan	Tezovnik ili prihvatnik.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
17.	Janko Modrić, ovdje	unovčena	839	50

2 **Domaće mjenice** — Svibanj

Dan	Tezovnik ili prihvatnik.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
17.	Matija Savić u Jaski		412	75

3 **Domaće mjenice** — Srpanj

Dan	Tezovnik ili prihvatnik.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
6.	Hinko Belavić, ovdje	disk. 22. trav.	1.078	16
16.	Matija Savić u Jaski		300	—
24.	Oton Reis, ovdje		538	70

4 **Domaće mjenice** — Kolovoz

Dan	Tezovnik ili prihvatnik.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.

1890. **Mjenični prihvati** 1

Dan	Izdavalac.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
7.	Braunstein i sinovi u Budimpešti	plaćeno	525	30

1890. **Mjenični prihvati** 2

Dan	Izdavalac	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
19.	C. Banović u Sisku		200	—
15.	Stetner i Comp. u Gracu		375	32

1890. **Mjenični prihvati** 3

Dan	Izdavalac.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
8.	Karlo Venuti u Trstu		833	80

1890. **Mjenični prihvati** 4

Dan	Izdavalac.	Uporaba	Iznos for.	Iznos nč.
18.	Braća Uccelli u Trstu		562	50

SKLADISTNIK ili SKONTRO ROBE.

1 **Primitak**

O l a j.

Datum		Ime dobavljača.	buradi	bto kg.	ta kg.	nto kg.
travanj	1.	Inventar	10	2.015	280	1.735
„	13.	Adolf Kohn u Gjuru	3	604.5	84	520.5
			13	2.619.5	364	2.255.5
svibanj	1.	Prenos zalihe................	5	1.007.5	140	867.5

2 **Primitak**

U l j e

Datum		Ime dobavljača.	buradi	nto kg. stolno	nto kg. jestivo
travanj	1.	Inventar	13	4.979	
„	8.	Karlo Venuti u Trstu	5		1.895
„	23.	„ „ „ „	10		3.790
			28	4.979	5.685
svibanj	1.	Prenos zalihe................	6 i 9	2.298	3.411

O l a j.

Izdatak 1

Datum		Ime kupca.	buradi	bto kg.	ta kg.	nto kg.
travanj	1.	Josip Mateović, ovdje.........	1	201.5	28	173.5
„	2.	Detaljna radnja	1	201.5	28	173.5
„	6.	Hinko Belavić, ovdje	1	201.5	28	173.5
„	11.	Stevo Lazić, ovdje	1	201.5	28	173.5
„	14.	Ivan Korač u Samoboru	1	201.5	28	173.5
„	16.	Matija Savić u Jaski	1	201.5	28	173.5
„	17.	Detaljna radnja	1	201.5	28	173.5
„	19.	Dragutin Jelovac u Dugomselu	1	201.5	28	173.5
„	30.	Zaliha	5	1.007.5	140	867.5
			13	2.619.5	364	2.255.5

U l j e.

Izdatak 2

Datum		Ime kupca.	buradi	nto kg. stolnog	nto kg. jestivog
travanj	2.	Detaljna radnja	1	383	
„	6.	Hinko Belović, ovdje	2	766	
„	9.	Detaljna radnja	1		379
„	11.	Stevo Lazić, ovdje	1	383	
„	14.	Ivan Korač u Samoboru.......	1 i 1	383	379
„	16.	Matija Savić u Jaski	1		379
„	17.	Detaljna radnja	1	383	
„	19.	Dragutin Jelovac u Dugomselu	1	383	
„	21.	Ivan Korač u Samoboru	1		379
„	27.	Stevo Lazić, ovdje	2		758
„	30.	Zaliha	6 i 9	2.298	3.411
			28	4.979	5.685

3 **Primitak** Ementalski

Datum		Ime dobavljača.	lebova	bto kg.	ta kg.	nto kg.
travanj	1.	Inventar	10	1.525	125	1.400
„	3	Jakov Veigel u Beču	5	762.5	62.5	700
			15	2.287.5	187.5	2.100
svibanj	1.	Prenos zalihe	2	305	25	274.5

sir. **Izdatak** 3

Datum		Ime kupca.	lebova	bto kg.	ta kg.	nto kg.
travanj	1.	Josip Mateović, ovdje	1	152.5	12.5	140
„	2.	Detaljna radnja	1	152.5	12.5	140
„	6.	Hinko Belavić, ovdje	3	457.5	37.5	420
„	9.	Detaljna radnja	1	152.5	12.5	140
„	14.	Ivan Korač u Samoboru	2	305	25	280
„	16.	Matija Savić u Jaski	1	152.5	12.5	140
„	19.	Dragutin Jelovac u Dugomselu	1	152.5	12.5	140
„	24.	Oton Reis, ovdje	2	305	25	280
„	26.	Detaljna radnja	1	152.5	12.5	140
„	30.	Nedostatak				5.5
„	30.	Zaliha	2	305	25	274.5
			15	2.287.5	187.5	2100

4 **Primitak** Badem.

Datum		Ime dobavljača.	vreća	nto kg. puljeski	
travanj	18.	Braća Uccelli u Trstu	15	1.500	
			15	1.500	
svibanj	1.	Prenos zalihe	6	596	

Badem. **Izdatak** 4

Datum		Ime kupca.	vreća	bto kg. puljeskog	
travanj	19.	Dragutin Jelovac u Dugomselu	2	200	
„	21.	Ivan Korač u Samoboru	2	200	
„	24.	Oton Reis, ovdje	3	300	
„	26.	Detaljna radnja	2	200	
„	30.	Nedostatak		4	
„	30.	Zaliha	6	596	
			15	1.500	

KNJIGA VRIEDNOSTNIH PAPIRA.

Primitak Razni vriednostni papiri. **Izdatak**

Datum		Ime dobavljača	Komada	Nomin. vried. for.	Vrst papira	Broj papira	Dospjeće kupona		Tečaj
travanj	1.	Inventar	10	100 k. n.	srećke dunav. parobr. družt.	891—900	1.	srpanj	127.—
„	25.	Vjeres. zavod, ovdje	2	500	ug. zlat. rente	28.093—28.094	1.	siečanj	101.30
svibanj	1.	Prenos zalihe	2.	1000	ug. zlat. rente	28.093—28.094	1.	siečanj	101.30

Datum		Ime kupca	Komada	Nominalna vriednost for.	Vrst papira	Broj papira	Tečaj
travanj	10.	Vjeres zavod, ovdje	10.	100 k. n.	srećke dunav. parobr. družtv.	891—900	127.50
„	30.	Zaliha	2.	500	ug. zlat. rente	28.093—28.094	101.30

2. Primjer (I. za vježbu).

Imam veliku radnju sa manufakturnom robom u Zagrebu i podružnicu u Karlovcu. Počimam voditi poslovne knjige 1. rujna na osnovu ovog inventara:

Gotov novac for. 1535.40.

Roba na stovarištu:

kom. 50 kašmira 1.488 m. po for. 1.30 = for. 1.934.44
kom. 40 porketa (barhent) br. 30 „ „ 10.25 = „ 410.—
„ 30 „ „ 13 „ „ 6.— = „ 180.—
„ 40 „ „ 11 „ „ 4.20 = „ 168.—
„ 50 platna I. „ „ 15.50 = „ 775.—
„ 40 „ II. „ „ 12.80 = „ 512.—
„ 100 „ III. „ „ 10.75 = „ 1.075.—

Domaće mjenice:

dosp. 7. rujna, tezovnik F. Pajanović, ovdje for. 868.25
„ 25. studena, „ M. Ilić na Rieci „ 1.549.16

Dužnici: Andrija Vukmirović u Karlovcu for. 385.48
Demeter Marković, ovdje „ 700.—
Josip Klein, „ „ 621.15

Vriednost stovarišta „Podružnice u Karlovcu" *) glasom posebnog izkaza for. 2.580.

Vriednost namještaja glasom izkaza for. 200.

Moji akcepti:

dosp. 25. rujna, izd. Josip Straub u Beču for. 639.50
„ 18. prosinca, izd. Sisačka štedionica „ 421.—
„ 31. „ „ A. Kiš u Budimpešti „ 285.75

Vjerovnici: Oberleitner i sinovi u Beču for. 512.—
Hofman i Comp. „ „ „ 410.—

Neka se složi inventar, računajuć $4^1/_2\%$ diskonta za domaće mjenice i akcepte i neka se otvore poslovne knjige.

*) Podružnicu smatraj dužnikom.

Poslovni dogodjaji mjeseca rujna:

1. rujan.

Prodao Vojslavu Sabljiću, ovdje:

kom. 1 kašmira 37.5 m. po for. 1.40 = for. 52.50
„ 2 porketa br. 30 „ „ 12.— = „ 24.—
„ 3 „ „ 11 „ „ 5.50 = „ 16.50
„ 1 platna I. „ „ 17.50 = „ 17.50
„ 3 „ II. „ „ 14.— = „ 42.—
„ 4 „ III. „ „ 12.— = „ 48.—
for. 200.50
3% skonta „ 6.—
za gotovo for. 194.50

2. rujan.

Demeter Marković, ovdje, platio je dužnih for. 700.

3. rujan.

Kupio od Eduarda Hafnera u Beču:

kom. 10 sagova od kokosa 258.5 m. po for. 1 27 = for. 328.30
4% skonta . . „ 13.13
za gotovo . . for. 315.17

Za podvoz i privoz platio for. 9.85.

4. rujan.

Prodao Franji Kosoviću u Krapini:

kom. 3 kašmira 88 m. po for. 1.40 = for. 123.20
„ 3 porketa br. 30 „ „ 12.— = „ 36.—
„ 5 „ „ 13 „ „ 8.— = „ 40.—
„ 5 „ „ 11 „ „ 5.50 = „ 27.50
„ 2 platna I. „ „ 17.50 = „ 35.—
„ 2 „ II. „ „ 14.— = „ 28.—
„ 5 „ III. „ „ 12.— = „ 60.—
„ 2 saga od kokosa 52.5 m. „ „ 1.80 = „ 94.50
na vjeresiju od 6 mjeseci for. 444.20

5. rujan.

Uslied naredbe vjerovnika Hofmana i Comp. u Beču platio sam ovdješnjem novčanom zavodu gotovih for. 200.

6. rujan.

Prodao Gavri Jovičiću, ovdje:

kom. 5 kašmira 145.5 m.	po for. 1.40 =	for.	203.70
„ 5 porketa br. 13	„ „ 8.— =	„	40.—
„ 7 „ „ 11	„ „ 5.50 =	„	38.50
„ 1 platna I.	„ „ 17.50 =	„	17.50
„ 5 „ II.	„ „ 14.— =	„	70.—
„ 3 „ III.	„ „ 12.— =	„	36.—
za njegov akcept dospio iza 4 mjeseca . .		for.	405.70

7. rujan.

Unovčio sam danas dospjelu mjenicu od for. 868.25.

Poslao podružnici u Karlovcu naručenih:

kom. 3 kašmira 72 m.	po for. 1.30 =	for.	93.60
„ 4 porketa br. 30	„ „ 10.25 =	„	41.—
„ 5 „ „ 13	„ „ 6.— =	„	30.—
„ 5 „ „ 11	„ „ 4.20 =	„	21.—
	na vjeresiju	for.	185.60

8. rujan.

Kupio od M. Alina u Pragu:

kom. 25 platna IV., po for. 8.30 = for. 207.50
i prihvatio njegovu tezicu, dospjela iza 4 mjeseca.

9. rujan.

Josip Klein, ovdje, platio je na račun for. 410 i kupio ponovno na vjeresiju od 3 mjeseca:

kom. 1 kašmira 29.5 m.	po for. 1.40 =	for.	41.30
„ 4 porketa br. 13	„ „ 8.— =	„	32.—
„ 4 „ „ 11	„ „ 5.50 =	„	22.—
„ 5 platna IV.	„ „ 10.— =	„	50.—
„ 1 sag od kokosa 25.5 m.	„ „ 1.80 =	„	45.90
		for.	191.20

10. rujan.

Za domaću potrebu uzeo:

kom. 1 porketa br. 30	po for. 12.— =	for.	12.—
„ 1 platna I.	„ „ 15.50 =	„	15.50
„ 1 „ IV.	„ „ 8.45 =	„	8.45
		for.	35.95

U skontro robe i u knjigu troškova.

11. rujan.

Prodao Antunu Rusanu, ovdje:

kom. 5 porketa br. 13	po for. 8.— =	for.	40.—
„ 5 „ „ 11	„ „ 5.50 =	„	27.50
„ 5 platna II.	„ „ 14.— =	„	70.—
„ 2 saga od kok. 52.75 m.	„ „ 1.80 =	„	94.95
		for.	232.45
	3% skonta	„	6.97
	za gotovo	for.	225.48

12. rujan.

Diskontovao sam kod ovdješnjeg novčanog zavoda mjenicu od
for. 1.549.16 dospjelu 25. studena
„ 14.33 odbiv $4^1/_2$% diskonta za 74 dana
for. 1.534.83 za gotovo.

13. rujan.

Kupio od Hofmana i Comp. u Beču:

kom. 25 porketa br. 13	po for. 6.— =	for.	150.—
„ 20 „ „ 11	„ „ 4.20 =	„	84.—
	na vjeresiju od 6 mjeseci	for.	234.—

Za podvoz i privoz platio for. 7.25.

14. rujan.

Prodao Andriji Vukmiroviću u Karlovcu:

kom. 5 kašmira 151 m.	po for. 1.50 =	for.	226.50
„ 5 porketa br. 30	„ „ 12.— =	„	60.—
„ 1 platna I.	„ „ 17.50 =	„	17.50
„ 3 „ II.	„ „ 14.— =	„	42.—
„ 5 „ III.	„ „ 12.— =	„	60.—
„ 10 „ IV.	„ „ 10.— =	„	100.—
„ 1 sag od kokosa 24 m.	„ „ 1.80 =	„	43.20
		for.	549.20

Vukmirović platio je for. 200.—
sa 2% skonta „ 4.—
u gotovom . for. 196.—

Za ostatak računa od for. 349.20 prihvatio je mjenicu, dospjela iza 5 mjeseci.

15. rujan.

Podružnica u Karlovcu poslala je gotovih for. 748.50.

16. rujan.

Mjeničim na Franju Kosovića u Krapini iznos svoje tražbine od for. 444.20, dosp. 4. ožujka buduće godine.

17. rujan.

Prodao Demetru Markoviću, ovdje:

kom. 4 kašmira 118.5 m.	po for. 1.50	=	for. 177.75
„ 5 porketa br. 30	„ „ 12.—	=	„ 60.—
„ 8 platna II.	„ „ 14.—	=	„ 112.—
„ 10 „ III.	„ „ 12.—	=	„ 120.—
„ 1 sag od kokosa 26.5 m.	„ „ 1.80	=	„ 47.70
na vjeresiju od 5 mjeseci			for. 517.45

Poslao podružnici u Karlovcu:

kom. 5 kašmira 142 m.	po for. 1.30	=	for. 184.60
„ 5 porketa br. 30	„ „ 10.25	=	„ 51 25
„ 5 platna I.	„ „ 15.50	=	„ 77.50
„ 5 „ II.	„ „ 12.80	=	„ 64.—
„ 10 „ III.	„ „ 10.75	=	„ 107.50
„ 9 „ IV.	„ „ 8.45	=	„ 76.05
„ 2 saga od kokosa 53 m.	„ „ 1.30	=	„ 68.90
			for. 629.80

18. rujan.

Kupio od Eduarda Hafnera u Beču:

kom. 20 sagova od kokosa 521 m. po for. 1 27 = for. 661.67 na vjeresiju od 6 mjeseci.

Za podvoz i privoz platio for. 19.32.

19. rujan.

Oberleitner i sinovi u Beču javljaju, da su mjeničili na mene iznos svoje tražbine od for. 512.—, dosp. 5. prosinca.

20. rujan.

Prodao Vojslavu Sabljiću, ovdje:

kom. 5 kašmira 134.25 m.	po for. 1.50	=	for. 201.38
„ 1 porketa br. 30	„ „ 12.—	=	„ 12.—
„ 5 „ „ 13	„ „ 8.—	=	„ 40.—
„ 2 platna I.	„ „ 17.50	=	„ 35.—
„ 3 „ III.	„ „ 12.—	=	„ 36.—
„ 2 saga od kokosa 48.5 m.	„ „ 1.80	=	„ 87.30
			for. 411.68
	8% skonta		„ 12.35
	za gotovo		for. 399.33

21. rujan

Platio liferantu Eduardu Hafneru u Beču dužnih . .	for. 661.67
4% diskonta .	„ 26.46
u gotovom . .	for. 635.21

22. rujan.

Kupio od Oberleitnera i sinova u Beču:

kom. 25 platna II.	po for. 12.60	=	for. 315.—
„ 25 „ IV.	„ „ 8.20	=	„ 205.—
			for. 520.—
Platio sam mu gotovih			„ 120.—
Za ostatak računa od			for. 400.—

akceptovao sam njihovu tezicu, dosp. iza 6 mjeseci.

Za podvoz i privoz platna platio sam for. 7.50.

23. rujna.

Uslied naredbe Eduarda Hafnera u Beču unovčio sam danas za korist njegova računa njegovu tražbinu kod Ivana Tomšića od for. 43.57.

24. rujan.

Prodao Gavri Jovičiću, ovdje:

kom. 5 porketa br. 30	po for. 12.—	=	for. 60.—
„ 3 platna I.	„ „ 17.25	=	„ 52.50
„ 5 „ IV.	„ „ 10.—	=	„ 50.—
„ 2 saga od kokosa 53 m.	„ „ 1.80	=	„ 95.40
			for. 257.90
Platio je gotovih			„ 57.90
Ostatak na vjeresiju od 5 mjeseci			for. 200.—

25. rujan.

Platio sam danas dospjeli akcept od for. 639.50.

Platio poreza for. 29.37.

28. rujan.

Poslao podružnici u Karlovcu:

kom. 5 sagova od kokosa 120.75 m. po 1.30 = for. 156.98

29. rujan.

Platio domaćih troškova for. 150.—.

30. rujan.

Podružnica u Karlovcu poslala je gotovih for. 548.17.

Platio poslovnih troškova for. 75.—.

Istoga dana zaključujem poslovne knjige. Prigodom popisivanja imovine procjenjujem:

kašmir	po for. 1.30	platno I.	po for. 15.50
porket br. 30	„ „ 10.25	„ II.	„ „ 12.80
„ „ 13	„ „ 6.—	„ III.	„ „ 10.75
„ „ 11	„ „ 4.20	„ IV.	„ „ 8.46
		sagove od kok.	„ „ 1.30

Kod domaćih mjenica i mjen. prihvata računam $4^1/_2$% diskonta.

Od probitne vriednosti namještaja odbijam 1% (12% godišnjih) za izrabljenje.

Ostale imovne česti računam prema bilježkama poslovnih knjiga.

3. Primjer (II. za vježbu).

Slavko Mitrović, vlastnik trgovačke radnje na veliko i na malo u Osjeku počima voditi trgovačke knjige dne 1. prosinca na osnovu inventara:

Gotov novac for. 2.983.75.

Roba na stovarištu:

2 bureta pročišćenog šećera
nto kg. 1.340., kg. po for. 42.— = for. 562.80
20 vreća kave, nto 1.342 „ „ „ 160.— = „ 2.147.20
12.85 hl. ruma „ „ 157.46 = „ 2.023.36
10 buradi petroleuma, bto 1.795 kg.
ta 359 „ po 20%
nto 1.436 kg. po 27.18 for. 390.40

Domaće mjenice:

for. 1.275.— dosp. 15. prosinca, tez. Ivan Ćepinac, ovdje
„ 336.75 „ 9. siečnja, „ J. Kokotović u Vukovaru
„ 560.— „ 12. veljače, „ Marko Kovačić u Brodu

Dužnici: Tomo Neralić u Djakovu for. 932.70
R. Miler u Gracu „ 844.62
H. Rožić, ovdje „ 577.45

Detaljna radnja, koja postoji pored radnje na veliko, sa stovarištem vriednim glasom posebnog inventara for. 2.575.80.

Namještaj radnje vriedi glasom posebnog izkaza for. 280.—.

Mjenični prihvat:

for. 736.25 dosp. 5. prosinca, izd. Morpurgo i komp. u Trstu.

Vjerovnici:

Graner i komp. u Budimpešti for. 782.65
E. Holub u Beču . . . . . „ 471.90
A. Grosman u Valpovu . . „ 437.30

Prigodom sastavljanja inventara imadu se diskontovati domaće mjenice i mjenični prihvati sa 5% diskonta. Na osnovu ovoga inventara neka se otvore poslovne knjige.

Poslovni dogodjaji mjeseca prosinca:

1. prosinac.

Kupio od Leipnik-lundenburške tvornice šećera u Beču:

2 bureta pročišć. šećera, nto 1015 kg. po 37.— for. 375.55
$2^1/_2$% skonta „ 9.39
za gotovo „ 366.16

Za podvoz, privoz i uvozarinu platio for. 46.50.

Dao u detaljnu radnju:

1 bure šećera, ... nto 665 kg. po 42.— for. 279.30
3 vreća kave . . . . . „ 201 „ „ 160.— „ 321.60
na vjeresiju for. 600.90

2. prosinac.

Platio domaćih troškova for. 100.—.

3. prosinac.

R. Miler u Gracu poslao je prije nekoliko dana mjenicu od for. 600.—, dosp. danas, tez. Ivan Tonković, ovdje, da se unovči na korist njegova računa. To je učinjeno danas.

4. prosinac.

Prodao Martinu Lončaru, ovdje:

2 vreće kave . . . nto 134.5 kg. po 165.— for. 221.93
1.5 hl. ruma . . . . „ 160.— „ 240.—
Prenos for. 461.93

			Prenos for. 461.93
2 bureta petroleuma			
bto 359.5, ta 72, nto 287.5 kg.	„ 30.—		„ 86.25
			for. 548.18
		$2^0/_0$ skonta	„ 10.96
		za gotovo	for. 537.22

5. prosinac.

Platio danas dospjeli akcept for. 736.25.
Detaljna radnja predala je pazar prošle nedjelje for. 290.50.

6. prosinac.

Kupio od Morpurga i komp. u Trstu:
20 vreća pirinča, nto 2000 kg. po 17.— for. 340.—
i akceptovao njihovu tezicu, dospjela iza 4 mjeseca.
Platio podvoza i privoza for. 40.80.

7. prosinac.

Dao u detaljnu radnju:

1.38 hl. ruma	po 157.46		for. 217.29
1 bure petroleuma			
bto 279.6. ta 36, nto 143.6 kg.	27.18		„ 39.03
2 vreće pirinča . . „ 200 „	„ 19.04		„ 38.08
			for. 294.40

8. prosinca.

Kupio 5 kom. hrv.-slav. razteretnica . .	po 104.—	for. 520.—
kamati *) 4.65$^0/_0$ od 1. studena (37 dana)		„ 2.51
	za gotovo	for. 522.51

9. prosinac.

Prodao Ivanu Kraljiću, ovdje:

3 vreće pirinča . . .	nto 300 kg.	po 25.25	for. 75.75
1 bure ruma	1.18 hl	„ 160.—	„ 188.80
2 vreće kave	nto 134 kg.	„ 165.—	„ 221.10
2 bureta petroleuma			
bto 359.2, ta 72, nto 287.2 kg		„ 30.—	„ 86.16
za njegov akcept, dosp. iza 3 mjeseca . . .			for. 571.81

*) Kamati vriednostnih papira računaju se uviek od nominalne vriednosti. Ova vriednost 1 kom. razteretnice jest 100 for. konv. = for. 105 a. vr.

Sadržaj.